

2013 m. sausio 25 d., penktadienis

Nr. 4 (1018) | Kaina 2,50 Lt

D a i l é | M u z i k a | T e a t r a s | K i n a s | F o t o g r a f i j a

2

Siaubo pasaka mažiesiems

3

Nauji filmai – „Tylis naktis“

4

„Le Fresnoy“ meno centro paroda ŠMC

7

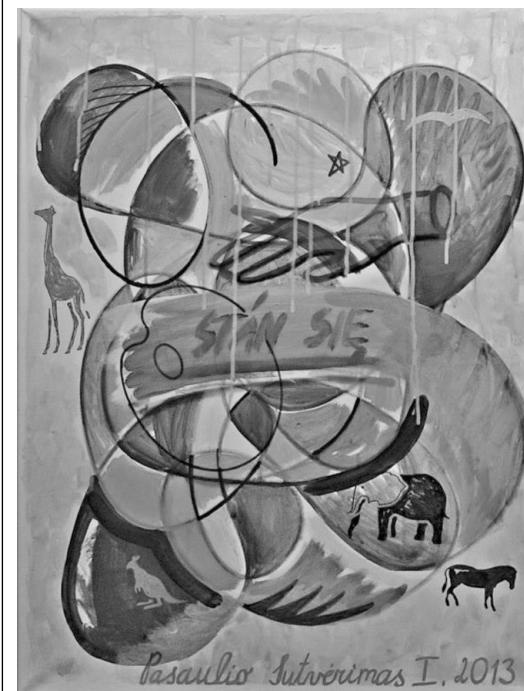
Italų menininkė Lara Favaretto

8

Quentinas Tarantino apie savo naujų filmą

9

Japonijos kino festivalis

Benigna Kasparavičiūtė. „Pasaulio Sutvėrimas I, II“. 2013 m.

G. ZNAMIEROVSKIO NUOTR.

Tebūnie

Benignos Kasparavičiūtės paroda „Tapyba“
Marijos ir Jurgio Šlapelių namuose-muziejuje

Laima Kreivytė

Benignos Kasparavičiūtės tapyba minta mitais. Ne majų ir actekų, o menininkų ir menotyrininkų. Mitas, kurie virto paveikslais ir dailės istorijomis. Taigi – medijuotais, įvaizdintais, perkurtais, tiražuotais. Tais, apie kuriuos rašė ne Mircea Eliade ar Claude'as Levi-Straussas, o Alfonsas Andriuškevičius. Gal dar Greimas, nes jam priklauso „Lietuvų mitologija“. Benigna Kasparavičiūtė irgi domina lietuvių mitologija – nuo kančių iki krepšinio šalies. Ir dar ją domina meno mitai – nuo avangardo polėkio sukurta nauja pasauli iki kūrybinį potencialą keliančios vietas dvasios, tykančios Nidos smėlynus. Pasižiūri – ne pati dvasia, o visokio plauko jos gaudytojai: vokiečių ekspressionistai, Sauliaus Kruopio plenerų panteistai, fotografų seminario ekshibicionistai, VDA meno kolonistai ir jų haliucinuojančios vižijos.

Todėl visai nekeista, kad Benignos paroda, kuruojama garsiausio Lietuvos nepriklausomo kurato-

riaus Kęstučio Šapokos, atsidarė Šlapelių namuose. Ten irgi sklando *genius loci*, vietas dvasia, sau-ganti istoriją ir vis ryžtingiau kurianti naujus mitus. Ne taip seniai čia meno pasauli traiškė fluorascenciniai Gintaro Znamierovskio batai. O dabar vėl kėsinamas i sakralines meno vertybes – vardan tos...

Benignos Kasparavičiūtės paroda vadinas „Tapyba“. Kabutėse. Ne dėl to, kad pavadinimas, o dėl to, kad i tapybą ir ją supančią aplinką ji žiūri pro kabutes. Cituoja, apdainuoja, atrajoja. Iš karto pasakysi, kad paroda nerekomenduojama jaunesniems nei 70 ir vyresniems nei 5 metų žmonėms. Saugantiems sveikatą, nervus, regejimą. Nes jau pirmas kūrinx, i kurį neišvengiamai atsitrenki kaip i stulpą (nes kabuto ant stulpo), pribloškia. Iš šiaudų pintos saulutės auksiniuose rėmuose, ašaros, it banga vilnijantis autorės parašas. Tikras profesionalas tuo pat apsigržtų ir neritę pro duris i šaltą, bet dvasingą Pilies gatvę. Parodą nupaveikslavęs ir feisukan palydėjęs Znamierovs-

kis pakomentavo: *zmanem gasdinti pakabino, priesais duris. Turejo dideli pasiekimai tarp žiurovų...*

Jei neišsigandot ir nesukilo spaudimas, ženkite toliau. Po parodas ir kitokius pragarus geriausia vaikščioti ne vienam. Vietoj Vergilijaus siūlau pažvelgti „Pro A.A. prizmę“ (kaip tai daroma, rasite naujoje knygoje tuo pačiu pavadinimu, kur kalbinamas Alfonsas Andriuškevičius). O aš siūlau pasinaudoti ankstesniu jo metodu, prietaikytu pirmoje konceptualioje kuratoriaus parodoje Lietuvoje „Mitas dabarties tapyboje“ (1988, Vilniaus dailės parodų rūmai, dabar ŠMC). Kaip atrodo Benignos „Tapyba“ pro A.A. mito prizmę?

Remdamasis minėtais Greimu, Levi-Straussu, Eliade ir Jevgenijumi Meletinsku, Andriuškevičius atskleidžia mitiškajį lietuvių tapybos matmenį pasitelkdamas opoziciją poras: kosmoso – chaoso, kultūros – natūros, sakralaus – profaniško ir gyvybės – mirties. Jos padeda analizuoti mitus, iš kurių svarbiausiai –

NUKELTA | 6 PSL.

Atsparumo siaubui pamokos

Vilniaus teatre „Lelė“

Austėja Adomavičiūtė

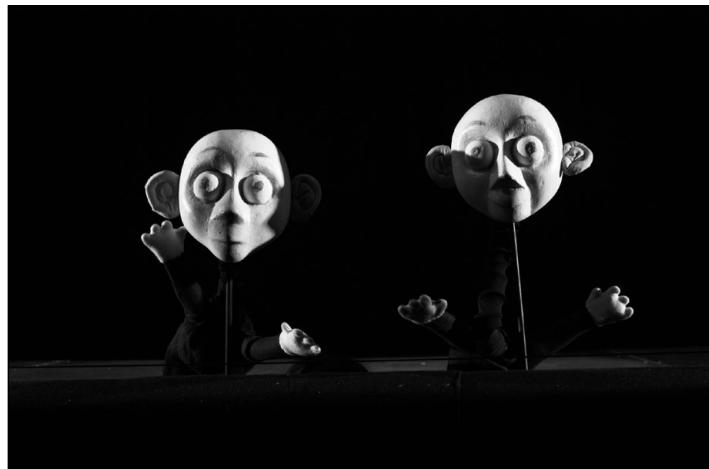
Jau išprasta, kad teatras vaikams Lietuvoje egzistuoja periferiškai ir neatranda savo nišos. Neseniai ir „Menų spaustuvės“ organizuotoje diskusijoje buvo aptartos lietuviškos teatro vaikams problemos. Jų mūsų teatre nemažai parodo ir naujausias teatro „Lelė“ spektaklis mažųjų auditorijai „Baisiai graži pasaka“. Ši premjera savotiškai susumuoją ir apskritai vaikams, ir teatrui „Lelė“ būdingas bei aktualias problemas.

Audronė Bagočiūnaitė-Paukštienė prisiemė didžiausią kūrybinę atsakomybę už spektaklį – jis yra „Baisiai gražios pasakos“ scenarijus autorė, režisierė ir dailininkė. Dramaturginiu spektaklio pagrindu pasirinktas lietuvių folkloras. Konkrečiai – šiurpių elementų pripildyta pasaka „Apie tai, kaip ragana mergaitė galvą nukando“ bei įvairios mišlės.

„Baisiai graži pasaka“ dar iki premjeros domino pasirinkta lietuvių mitologijos tematika ir būsimos spektaklio žanru – vaikų auditorijai pristatomu siaubo spektakliu. Buvo galima tikėtis ko nors naujo ir neįprasto, nes, tiesa sakant, lietuvių scenoje siaubo kūrinių pasigenama. Tad tokis kūrėjų pasirinkimas žadino smalsumą ir skatinė lūkesčius. Taip pat buvo įdomu, kaip į tokią medžiagą reaguos patikliausia ir labiausiai į spektaklio vyksmą įsitraukianti vaikų publika.

Šiai publikai jokiui būdu negali būti abejingas, nes to paties sulauksi ir iš jos. Juk būtent pažinimas, patiriamas per bendravimą ir gyvą reakciją, dažnai garantuoja vaikiško spektaklio sėkmę. Vaikams teat-

Pasakų bobos (Almira Grybauskaitė), Mergaitės (Sigitė Mikalauskaitė) ir Raganos (Dalius Butkus) personažai vaizduojami jungiant gyvo aktorių plastiką ir lėlės valdymą. Tačiau išskaidžius Mergaitės

„Baisiai graži pasaka“

NUOTR. IŠ TEATRO „LELĖ“ ARCHYVO

re gera ne galvoti, o dalyvauti ir žaisti, ypač mažiesiems. Deja, „Baisiai gražios pasakos“ atveju kontakto su vaikais užmegztį nepavyko, netgi atrodo, kad spektaklio kūrėjai jo sąmoningai vengė.

Savotiškas spektaklio prologas yra dviejų lėlių – tarsi mažųjų žiūrovų – pokalbis. Po to sekanti mišlių minimo scena galėtų išaugti į visai smagų žaidimą, tačiau spektaklio kūrėjai pasirinko ignoruoti vaikus ir neskinti komunikacijos, nekreipdami dėmesio į vaikų atsakymus.

personą, riba tarp vaidinančios aktorių ir lėlė valdančios aktorių kone ištirpsťa ir sudėtinga atsekti, kada kuris spektaklio elementas (lėlė ar aktorė) atstoja personažą.

Scenoje yrauna blaustus apšvietimas, turintis kurti paslaptingą atmosferą, tačiau ją blaško prie jos nederantis ir veiksmą stabdantis monotoniskas aktorių intonavimo būdas bei keisti kostiumai. Pasakojimas netenka loginės sekos po Mergaitės egzekucijos, ją nei iš šio, nei iš to paverčiant gulbe – tai iliust-

ruojama vietoj nukirstos galvos ant aktorių pečių uždedant natūralaus dydžio gubės šablona. Tai būtų galima teisinti tam tikromis mitologinėmis asociacijomis, tačiau taip keistai interpretuojama spektaklio mitinė plotinė iškrenta iš jo bendro konteksto.

Pabaigoje spektaklis staiga pakrypsta į surrealizmą, nors vizualiai ir nepateisintą (keista, juk Bagočiūnaitė-Paukštienė yra dailininkė). Pagrindinės scenografijos detalės – scenų įréminančios dvi laiptuotos konstrukcijos su išpjaustytais ornamentais. Viena jų simbolizuojama Mergaitės, kita – Raganos namus. Ispūdingai atrodo trys raiteliai, praskrendantys per sceną kaip pamėklės, bet kitų personažų kostiumai neryškūs ir nelabai išsiskiria silpno apšvietimo fone.

Nors kūrėjai ir statė siaubo pasakos siužetą paremtą spektaklį, vieniai ar kitaip norėdami padėti vaikams prisijaukinti savo baimes, atrodo, kad jie patys išsigando medžiagos, su kuria dirba. Taigi nereikalingas pasirodė ir dvieji lėlių dialogas, raminantiai vaikus ir iliustratyviai aiškinantis, kad viskas, kas vyksta scenoje, netikra ir nėra ko bijoti, nes tos baimės niekas ir nejautė. Paradoksu, tačiau kūrėjai, atrodo, taip bijojo išgąsdinti mažuosius žiūrovus, kad iš esmės atsisakė ne tik siaubo, bet ir bet kokios kitos aštresnės emocijos.

Dar viena spektaklio problema,

būdinga daugeliui pastatymų vaikams – neapibrėžta amžiaus grupė. „Baisiai graži pasaka“ skirta 4–12 metų vaikams, tačiau iš aktorių vaidybos, nuolatinio frazių kartojimo ir smulkmeniško kone kiekvieno veiksmo aiškinimo atrodo, kad dėmesys vis dėlto telkiamas į jauniausius. Spektaklio autorei dailininkei Bagočiūnaieti-Paukštienei akiavaidžiai pristigo režisūrių įgūdžių ir atitinkamo amžiaus vaikų psychologijos žinių. Nors spektaklis smulkmeniškai pasakoja fabulą, jam trūksta ir konkretumo, ir aiškuas minties perteikimo. Vos ne preciziškai nuosekliai vystomas siuzetas nutrūksta įvykus minėtai Mergaitės mirčiai ir prasidėjus pomirtinei gulbe virstančios begalvės fantazijai.

Opi spektaklio problema yra būtent jo atlikimas – kažkodėl pasirinkta monotonija, iki gyvo kaulo įgrisu si užmesi slopinanti vienoda kalbėjimo intonacija. O juk balsas ir yra pagrindinis įrankis, kuriuo lėlininkas gali vaizduoti kintančias personažo emocijas. Kam reikia nuolat kartoti frases, kai rekomenduojamą spektaklio amžiaus grupę sudaro jau gebantys nuosekliai sekti veiksmą vaikai? Ši mažamečių dėmesiui išlaikyti skirta priemonė, taikoma vyresniems, sukelia priešingą efektą – nuobodulį ir natūraliai atsirandanti abejingumą.

Anonsai

Elisabeth Leonskaja LNOBT

Viena iš labiausiai vertinamų mūsų laikų pianistų Elisabeth Leonskaja pirmą kartą atvyksta į Vilnių. Vasario 14 d. drauge su Nacionaliniu Tūlūzos Kapitolijaus orkestru Lietuvos nacionalinio operos ir baletų teatro scenoje E. Leonskaja skambins vieną romantiškiausią fortepijoninės muzikos kūrinių – Roberto Schumanno Koncertą fortepijonui ir orkestrui a-moll. Diriguos Tuganas Sochijevas.

Prancūzų žurnalistas Elisabeth Leonskają apibūdino kaip paskutinę didžią sovietinės fortepijoninės mokyklos damą, kritikas iš Ispanijos – „antidiva“. Ir abu jie teisūs.

Jau kelis dešimtmečius Elisabeth Leonskaja užima garbingą vietą tarp labiausiai vertinamų mūsų laikų pianistų. Jos romantinės muzikos interpretacijos lyginamos su tokiai legendiniu atlikėju kaip Clara Haskil ar Dinu Lipatti. Metai ne pakeitė pianistės ištikimybės garsijų sovietinės epochos rusų muzikantų Davido Oistracho, Sviatoslavo Richterio, Emilio Gilelso įdiegtoms vertybėms ir muzikos supratimui, kurio nepaveikė anuometinio sudėtingo politinio laikotarpio fonas. Dėl savo kuklumo pianistė ir šiandien yra reta viešnia spaudos puslapiuose. Tačiau kai E. Leonskaja kyla į sceną, publika

Elisabeth Leonskaja

J. MAYERAT NUOTR.

akimirksniu pajunta, kad muzika yra ir visada buvo šios menininkės tikrasis pašaukimasis.

Tbilisyje (Gruzija) rusų šeimoje gimusi būsimoji menininkė jau ankstyvoje vaikystėje buvo praminta vunderkindu – pirmuoju koncertu ji skambino vos vienuolikos. Unikalus E. Leonskajos talentas galiausiai atvedė ją į Maskvos konservatoriją. Studijų metais ji pelnė apdovanojimus prestižiniuose tarptautiniuose George'o Enescu, Marguerite's Long ir Karalienės Elžbietos konkursuose. Prie pianistės muzikinės brandos nemenkai prisidėjo jos bendradarbiavimas su Sviatoslavu Richteriu – muzikos meistras iš karto atpažino didžią talentą ir skatinė jos profesinį augimą ne tik mokydamas, bet ir kviesdamas E. Leonskają groti scenoje drauge. Profesinė ir asmeninė E. Leonskajos ir S. Richterio bičiulystė tęsėsi iki pat pastarojo mirties 1997 metais.

1978 m. E. Leonskaja emigravo iš Sovietų Sajungos ir įsikūrė Austrijos sostinėje Vienoje. Jos sensa-

cingas koncertas Zalcburgo festivalyje 1979 m. žymėjo stabilius ir sėkminges karjeros Vakaruose pradžią. E. Leonskaja koncertavo bene su visais svarbiausiais pasaulio kolektyvais – Niujorko, Los Andželo, Londono, Berlyno, Čekijos filharmonijų orkestrais, Kvilendo, BBC Londono simfoniniu ir Karališkosios filharmonijos, Ciuricho „Tonhalle“, Leipcigo „Gewandhaus“ orkestra, Hamburgo, Kelno, Miuncheno radijo orkestrais. Pianistė bendradarbiavo su tokiais dirigentais kaip Kurtas Masuras, seras Colinas Davisas, Christophas Eschenbachas, Christophas von Dohnanyi, Kurtas Sanderlingas, Maris Jansonsas, Jurijus Temirkjanovas ir daugeliis kitų.

E. Leonskaja nuolat koncertuoja prestižiniuose vasaros festivaliuose – Zalcburgo, Vienos, Liucernos, Šležvigo-Holsteino, „Schubertiade“ ir kituose. Solinius rečitalius rengia Paryžiuje, Madride, Barselonoje, Londono, Edinburge, Miunchene, Ciuriche, Vienoje. Taip pat nemažai dėmesio skiria kamerinės muzikos programoms su Emersono, Borodino, „Artemis“ kvartete ir kt.

Tarp pelnytų apdovanojimų už įrašus – „Cecilia“ prizas už Johaneso Brahmos Sonatas fortepijonui ir „Diapason d'Or“ apdovanojimas už Ferenco Liszto kūrinių įrašus.

E. Leonskaja sulaukė didžiulio

pripažinimo Austrijoje už indėlį į šalies kultūrą. Jai suteiktas Vienos „Konzerthaus“ Garbės narės vardas, o 2006 m. ji apdovanota svarbiausiu šalyje Pirmojo laipsnio Austrijos garbės kryžiumi.

Vilniuje E. Leonskaja skambins „Fazioli“ fortepijonu. Koncerte Nacionalinės Tūlūzos Kapitolijaus orkestras taip pat atlikis Hectoro Berliozo koncertinę uvertūrą „Korsaras“ ir Modesto Musorgskio-Mauricico Ravelio „Parodos paveikslėlius“.

LNOBT INF.

Susitikimas su Vladimиру Menšovu Vilniuje

Rusų aktorių ir režisierius Vladimiras Menšovas, pelnės „Oskarą“ už filmą „Maskva netiki ašaromis“, tarptautinio žiniasklaidos klubo „Formatas A3“ kvietimu lankysis Vilniuje. Sausio 31 d. jis dalyvaus viešame susitikime „Liaudies“ ir laikas – gyvenime ir kine“.

Vladimiras Menšovas (g. 1939) didžiajame kine debiutavo 1976 m. populiariu filmu apie pauauglius „Pokštas“. 1978-aisiais Menšovas pradėjo kurti filmą „Maskva netiki ašaromis“. Tik Sovietų Sajungoje jis pamatė daugiau kaip 80 milijonų žmonių. Per metus filmą nusipirko per 100 pasaulio šalių, o JAV 1981 m. jis buvo įvertintas „Oskaru“ geriausiam užsienio filmui. Beje, tai megstamiausias Quentinino Tarantino filmas.

Iejimas laisvas. Būtina iš anksto užsiregistravoti telefonu (+370) 607 36477 arba el. paštu formatasA3lt@gmail.com. Norintys iš anksto pateikti svečiui klausimų, gali tą padaryti tarptautinio žiniasklaidos klubo „Formatas A3“ tinklalapyje www.format-A3.ru.

Kitą filmą „Meilė ir balandžiai“ Menšovas baigė per patį kovos su alkoholizmu kampanijos įkarštį. Dėl stikliukų pamégusio dėdės Mitios, kurį talentingai suvaidino Sergejus Jurskis, filmas buvo uždraustas. I ekranus jis išėjo tik po kelerių metų ir sulaukė neįtikėtinos sėkmės.

Menšovas išgarsėjo ne tik kaip režisierius, bet ir kaip aktorius, nufilmavęs filmuose „Griežtojo režimo atostogos“, „Nakties sargyba“, „Dienos sargyba“, „Kur yra Nofeletas?“, „Kurjeris“, serialuose „Gromovai. Vilties namai“, „Likvidacija“, „Diversantas“, „Diversantas 2: kar pabaiga“. Menšovas sukurė per 70 vaidmenų kine ir televizijos filmuose.

Susitikimas įvyks sausio 31 d. Vilniuje, „Šarūno“ viešbučio konferencijų salėje (Raitininkų g. 4). Pradžia 17.30. I susitikimą kviečiami visi neabejingo kinui, taip pat žurnalistai, kino kritikai, aukštųjų mokyklų studentai ir dėstytojai, mokytojai ir vyresniųjų klasių moksleivai. Renginys vyks lietuvių ir rusų kalbomis.

Iejimas laisvas. Būtina iš anksto užsiregistravoti telefonu (+370) 607 36477 arba el. paštu formatasA3lt@gmail.com.

PAGAL RENGĖJŲ INF.

Seksualinio lietuvių gyvenimo ypatumai

Mario Martinsono „Tylis naktis“

Živilė Pipinytė

Neįtikėtina, bet naujas Mario Martinsono filmas „*Tylis naktis*“ (2013) išplečia blogo filmo sąvokos ribas. Pavadinti ji blogu reiškia nepasakyti nieko. Neatsitiktinių vieną lietuvių „komercinio“ kino apologetas pavadinė pergalingu pirmajį filmo rodymo Lietuvoje savaitgalį. Tačiau „*Tylis nakties*“ vis dėlto nepavadinisi komerciniu filmu, nes jis pažeidžia ne vieną paňaus kino taisyklę: nėra veikėjo, su kuriuo galėtum besalygiškai susipatinti, gėrio ir blogio konflikto, nuosekliai formuluojamos filmo „žinutės“. Net „*Tylis nakties*“ temą apibrėžti sunku, juolab kad filmas neturi jokio „antro dugno“, psychologijos, dialogai dvelkia atvira grafomanija, režisierius neforumuoja nei politinių, nei socialinių (iš interjerų galima spręsti, kad visi personažai gyvena pasiturinčiai) problemų, nors prie Kūčių stalo susėdė filmo veikėjai ir bando apibūdinti kuriuos lietuvių ypatumus, pavyzdžiu, nacionalinę virtutę, arba svarsto, „kā pozityvaus apie mus žino užsienyje“. Iš esmės „*Tylia nakti*“ išsemia siužetas – viskas įvyksta per vieną naktį Vilniuje. Todėl atsiptarėsi potencialių žūrovų, nes esu priversta atskleisti gausius „*Tylis nakties*“ pasakojimo vingius. Siužetas bent jau savime iškalbingas ir apibūdina filmą, beje, sukurtą pagal paties Martinsono parašytą romaną.

Nežinau, kur Martinsonas možės kino, bet jis puikiai atsimena didžiojo Hitchcocko priesaką, kad filmas turi prasidėti katastrofa, o toliau įtampa turi tik augti. „*Tylis naktis*“ prasidėta stambiu vibratoriaus planu tarp Valdos Bičkutės vaidinamos Anos sédménų. Moteris masturbuoja vonioje, nors apačioje jos nekantraudami laukia vyros Tomas (Leonardas Pobedonoscevas) ir du mažamečiai vaikai. Šeima susirengė šventi Kūčių pas Tomo tėvus. Tada veiksmas persikelia į tėvų virtuvę. Skaitydamas laikraštį Kosto Smorigino Ričardas necenzūriniais žodžiais piktinasi, kad gėjų citynės tapo vienu svarbiausių metų įvykių. Jis net pareiškia: „Jei gėjai – žmonės, tai kas esu aš?“ Iškart akivaizdu, kad Ričardas – seksualiai susirūpinęs chamas, nepakantus, grubus ir nelabai protinges žmogus. Jis pykstasi su žmona Nijole (Dalia Storyk). Ši taip pat nepalielka gero įspūdžio – valdinga, bjauraus charakterio ir liežuvio moteris, jos balse nuolat skamba viršininkės intonacijos. Poroš rietenės dėl nickų nutraukia netikėta viešnė. Namuoše pasirodo Elvyra (Viktorija Kuodytė), su kuria pora sieja netrukus paaikišianti pikantiška aplinkybė – prieš trisdešimt metų jie trise užsiiminėjo seksu, o paskui kažkas atsitiko, bet Kūčių vakarą Elvyra lyg nickur nicko ateina į svečius. Netrukus prie jų prisideda Tomas su žmona

ir vaikais. Tada paaiškėja, kad Nijolė ir Ana nekenčia viena kitos, o i Ričardą marti žiūri su neslepiamu panieku. Tik Tomas bando visus išti- kinti, kad švenčių vakarą reikia elgtis gražiai.

Kažkodėl vaikus netrukus išveža pasilinks minti dėdė Ernestas (Vytautas Rumšas), bet svečiuose pasirodo naujas veikėjas Karolis (Gytis Ivanauskas). Kūčių vakaras tėiasi. Nors nuo pat pradžios pasakojimas tarsi ir chronologiskas, nykius Anos prisiminimus prie švenčių stalo apie atostogas Kroatiijoje ir sutiką dailininkų iš Australijos porą kažko- dėl visalaik permuša vėlesni įvykių miegamajame, kai Tomas ir Ana klojasi lovą ir aškinasi santykius. Ar režisierius nesugeba susitarkyti su veiksmo vientisumu, ar jis pats supranta, kad scena prie stalo dramaturgiškai neįšspręsta?

Paskui Nijolė užsiima burtais, o Karolis juos filmuoja skaitmenine videokamera. Kai visi nuspindžia pasižiūrėti nufilmotą medžią, televizoriuje pasirodo nuogi Ana ir Ričardas miegamajame – Karolis nepersuko juostos. Mizanscena primena nemirtingajį: „Revizorius atvažiavo!“ Tada įvykiai pradeda ristis link tragisko finalo. Nors netrukus tampa aišku, kad Karolis ir Tomas yra meilužiai, pastarasis, kažkodėl įžeistas žmonos neištiki- mybės, suriša tėvą ir bando jį mušti. Tėvas prašo Nijolės, kad jí atrištu, bet ši parciškia seniai žinojusi apie Ričardo ir Anos santykius ir net peržiūrėjusi visas kasetes. Kitame epizode jau nebesurištas (kas atrišo?) Ričardas kyla laiptais ir sustoja prie sūnaus miegamojo. Čia už dury jo laukia didis atradimas: Ričardas supranta, kad sūnus yra kartu su Karoliu ir sukrėstas klau- sosi meilužių pokalbio. Žinoma, ši- to karštakošis homofobas nesuge- bės išgyventi.

Bet kol Ričardas klausysis apie meilužių būrimus iš spermos, Ana atsidurs bare, kur sėdi Elvyra, vaikus išvežęs dėdė Ernestas ir net filmo režisierius Maris Martinsonas, kukliai nusifilmaves trumpučiam epizode lyg patys žinote kas. Ana nuseks paskui Ernestą į virų tualetą, bandys jį šantažuoti nėštumu, o paskui, įremusi į savo veną veidrodžio šukę, privers vyra masturbuo- tis. Vėliau ji persipjaus venas, bet ją išgelbės į tą patį virų tualetą už- klydusi Elvyra. Ši atsives Aną į savo namus ir pabandys ją išprievertauti. Ana pabėgs, nors, regis, prie- vartaujama pirmą kartą iš tikrujų patirs orgazmą, bet paskui sugri- ūs leisias Elvyros maudoma ir užmig- jos lovoje embriono poza (šiuo vaizdeliu jau beveik metus reguliai džiugina didžiausias šalies dienraštis).

Toks įspūdis, kad žmogų Martinsonui apibrėžia tik jo seksualinius elgesys, sugebėjimus santykiauti, susirasti partneri, jí patenkinti ir pasitenkinti pačiam. Vis dėlto per- versiškiausias „*Tylis nakties*“ per-

A. ALEKSANDRAVICIAUS NUOTR.

sonažas – natūralas Ričardas. Jis yra vujuistas – mėgsta ne tik filmuoti savo seksualinius „žygdarbius“, bet ir stebeti marčią tualete. Panašios scenos, matyt, patinka ir režisieriu, kuris bent trečdalį „*Tylis nakties*“ veiksmo perkélė į vonių tualetus.

Visą filmą personažai (su retomis išimtimis) kalbasi tik apie sekšą, nemenk filmo dalį užima kalbos apie būrimą iš spermos – iš pradžių Karolis (Kūčių vakar!??!) perpasakoja matytą filmą, paskui užsiima būrimu praktiškai, viską išsamiai komentuodamas. Bet filmas ir taip perkrautas žodžiu, juos aktoriai beria greitai, kad suspėtū pasakyti, kol trunka scena, bet dažnai nespėja, todėl monologai skamba ir už kadro, kamerai žvalgantis į namų lubas ar pro langą. Toks įspūdis, lyg dialogus būtų rašęs ne kino profesionalas, o bejėgis provincijos grafomanas, painiojantis metodemas ir laikraštinį stilų. Pavyzdžiu, rimtu veidu nuolat kartojama frazė, kad tradicijas reikia puose- lėti, kalbama apie „begalinį kaltės jausmą“, prisipažištama: „Aš bej- giškai grimzdavau jo akysę“, ko ver- tas kad ir patetiškas Anos sielos šūksnis vyru tualete: „Aš noriu ta- vės čia ir dabar!“ Kita vertus, apie

kokį stilių galima kalbėti, kai iš Anos lūpų skamba frazė apie ēmimą (ži- nomą, vyru), apie tai, kad juos reikia imti be jokių emocijų. (Beje, Bič- kutė jų ir nevaidina, Anos veidas visą filmą atspindi tik išalkusio smauglio būseną, o smaugli užjaus- ti juk sunku.)

Apie viską, kas įvyko per kelias dešimt ar kelelierius personažų gyvenimo metus, apie jų jausmus, pojūčius, būsenas, svajones, viltis sužinome iš veikėjų greitakalbe iš- bertų žodžių.

„*Tylis naktis*“ nuolat klimpsta statikoje – personažai nesikeičia, nors įvykiai juda šouliais. Matyt, todėl Felikso Abrukausko kamera pri- versta imituoti „Dogmos '95“ stilį. Panašiai buvo ir pirmame Martinsono filme „Nereikalingi žmonės“. Bet tas nuolatinis kameros „makalavimas“ negelbsti, greičiau sukelia tik daugiau klausimų. Pavyzdžiu, kodel etiude su vestuviniu žiedu, kurį Ana nusimauna ir vėl užsiamauna, kamera staiga ilgai spokso į sietynį? Nepagyvina filmo ir neva buitinė kamera nufilmuoja, ir visi išblukinti kadrai, priartėjantys prie nespalvoto kino. Net atvirkšciai – bespalvė scena vyru tualete iškrenta iš filmo, juolab kad veiksmo perkėlimas iš Ričardo ir Nijolės namų

į barą – staigus ir neparengtas.

Apskritai filmo veiksmas nuolat „trūkinėja“, taip, matyt, norima pa- brėžti jo „dogmiškumą“, realistiškumą, bet efektas – tik dar labiau sutirštinamas visko, kas vyksta ekrane, dirbtinumas. Kaip supratau, veidrodžio šukės, kurios, pakštosis po durimis, padeda Ričardui stebeti besutušinančią Aną tualete ar sūnaus ir Karolio glamones, nuolatinės kalbos apie dvokiančias rankas (Tomas priekaištėja Anai, Nijolė ir Ana Ričardui, Elvyra po nepavyku- sio išprievertavimo ilgai uosto savo pirštus) yra pagrindinės „*Tylis nakties*“ metaforos, turinčios per- tekti žmogaus prigimtį, vidinę per- sonažų būseną, jų meilės troškimą, vidinę dramą. Kaip ir nuolat pla- ciai pražergtos Anos kojos.

Prieš mus ne gyvi žmonės, o re- žisieriaus fantazijų manekenai. Juolab kad viskas filme rodoma taip patetiškai ir rimtai, kad nereikia nė ikyrios nuo pirmujų kadru įtampų vis didinančios muzikos ar kadre aidinčių komandoro žingsnių. Ko gero, niekas taip negadina filmo, kaip jo pabréžtinas rimtumas, pakelti aktorių balsai ir pretenzijos į tragizmą. Pagalvojau, kad ir tie gra- fomaniaški negrabūs dialogai, ir lēkštai personažai, ir nenuoseklus pasa- kojimas suskambėtu visai kitaip, jei „*Tylis naktis*“ būtų absurdo komedia. Juk pasijuokti ne tik iš seksualinio lietuvių elgesio ypatumų, bet ir iš per- dėto rimtumo bei melodramatiš- kumo būtų visai sveika.

Bet Martinsonas iki to nenu- leidžia. Finale, skambant dainininkės Jazzu manieringai vograujamai „*Tyliai nakti*“, nespalvotuose kadruose prie stalo susėdė personažai dalijasi kalėdaičiais. Ak jau ta katalikiška lietuvių homofobia ir veidmainystė! Lieka tik užjausti aktorius ir palinkėti režisieriu gero psichoterapeuto.

Kronika

Lietuvių trumpo metražo filmai Klermono-Ferano festivalyje

„Lietuvių trumpo metro filams užtenka slėptis pogrindyme, metas drąsiai apie save pranešti pa- sauliui.“ Su tokiu siekiu trumpametražių filmų agentūra „Lithuanian shorts“ keliaus į Klermono-Feranę (Clermont-Ferrand) vykstantį di- džiausią Europoje trumpo metražo filmų festivali, žurnalistų vadina- mi mažaisiais Kanais. Ten vasario 1–9 d. Lietuva pirmoji iš Baltijos šalių nacionaliniame stende prista- tys geriausius lietuvių filmus.

35-ajį kartą Prancūzijoje vyksian- cio tarptautinio festivalio mugėje veiks lietuvių standas, taip pat pa- saulio kino pramonės atstovams bus rodomi penki naujausi lietuvių darbai. Kasmet festivalio mugėje reikšmingiausius darbus pristato daugiau nei 30 šalių atstovai.

„I Klermoną-Feraną renkasi ne tik kino gerbėjai, ten vyksta ir vie-

nintelė trumpametražių filmų mu- gė pasaulyje. Tai išskirtinė proga papasakoti apie mūsų šalies filmus ar sudaryti sandorius su didžiausiu Europos televizijų programų suda- rytojais, tarptautinių festivalių orga- nizatoriais, platintojais. Šiemet trumpų filmų Mekoje pasaulis pagaliau išgirs ir apie Lietuvą“, – pa- sako „Lithuanian shorts“ vadovė prodiuserė Rimantė Daugėlaitė.

Pasak Rolando Kvietausko, Lietuvos kino centro (LKC) direk- toriaus, gerėjanti filmų kokybę, su- brendusi nauja trumpo metražo fil- mu kūrėjų ir gerbėjų karta lėmė, kad trumpametražių filmai atrado savo žiūrovus Lietuvos kino festi- valiuose, sulaukia pripažinimo ir užsienyje. „Agentūra „Lithuanian shorts“ ėmėsi svarbios misijos – pa- dėti Lietuvos filmams ir jų kūrėjams prisistatyti ir išvirkinti tar- pautinėje bendruomenėje“, – sako LKC vadovas.

Nacionaliniame stende Klermo- ne-Ferane žinią apie lietuvių filmus skleis specialūs „Lithuanian shorts“

katalogai, DVD filmų rinktinės, taip pat bus rodomi filmų anonsai, vyks įvairūs susitikimai.

„Iki šiol lietuviškus trumpametražių filmus viešino pavieniai pro- diuseriai. Kiekvienas pristatydavo tik savo kūrinį. Dabar sujungiamė visus bendram tikslui – populiarinti mūsų šalies filmus. Bent vienas pastebėtas filmas suteiks papildomo vertės visam Lietuvos kinui“, – sako viena iš „Lithuanian shorts“ steigėjų Marija Razgutė.

Kasmet festivalio konkursinėje progra- moje parodoma daugiau nei 100 filmų, o festivaliaplanko ne mažiau kaip 50 tūkstančių žiūrovų. Pernai festivalio mugėje apsilankė per 500 prodiuserių, tiek pat ivai- rių festivalių koordinatorių, daugiau kaip 70 televizijų programų su- darytojų, platintojų kompanijų.

„Lithuanian shorts“ projektą Tarptautiniame Klermono-Ferano festivalyje iš dalies finansuoja Vš „Versli Lietuva“.

PAGAL RENGĖJŲ INF.

„Panoramos“ akiračiuose

„Le Fresnoy“ meno centro paroda ŠMC

Tautvydas Bajarkevičius

Šiuolaikinio meno centre rodomi rinkiniai kūrinių iš prancūzų meno centro „Le Fresnoy“ metinės parodos „Panorama 14“. „Le Fresnoy“ yra ne tik netoli Lilio išskirtęs unikalus meno ir kultūros centras, bet ir podiplominio lygmens audiovizualinio meno studijų mokykla, tyrimų centras, taip pat ir audiovizualinio meno kūrinių prodiusuojanti studija. Kasmetinis parodų ciklas „Panorama“, kaip byloja ir pavadinimas, yra reprezentacinio pobūdžio ir siekia pristatyti „Le Fresnoy“ meno centre sukurtus kūrinius – kitaip tariant, atskleisti ir parodyti jų panoramą.

Toks kūrinių buvimo vienoje parodoje principas, iš vienos pusės, yra šiek tiek formalus – tikėtis ypatingos jų bendrystės tarsi neleistų trūkstama subjektyvi teminė konцепcija. Dėl to visai tikėtina, kad išsamesnis parodos, kaip visumos, išpūdis gali kilti pamažu. Žinoma, „Le Fresnoy“ nėra nieko bendro neturinčiųjų bendrija. Vieta ir jos kontekstas retai kada nesuformuoja tam tikros bendros estetinės kalbos, savito diskurso. Ir, žingsnis po žingsnio, ši kalba ima jaukintis vidinė parodos suvokėjo klausą po truputį atverdama savajį žodyną. Tam, beje, itin pasitarnauja ir kiekvieną kūrinių informatyviais bei interpretuojančiais tekstais aprašantis parodos lankstinukas.

Ekspozicijos pradžioje pasitinkantis Véronique Béland kūriniys „Valdymas iš Žemės – majorui Tomui“ neria į mokslo mitologiją pasauli. Iš Davido Bowie albumo „Space Oddity“, i kurį nurodo kūrino pavadinimas, kosminė odiseja persikelia į meninį kontekstą. Parýžiaus radioteleskopais fiksuojami signalai čia tampa matematiniams algoritmai, o šie generuoja kalbinius pranešimus. Kūrinyje „Valdymas iš Žemės“ esama ezoterišku prieskoniu besimégaunčios poetikos, kūpinos utopinių vizijų, susijusių su tarplaukinės komunikacijos ga-

limybe, dirbtine kalba, dirbtiniu intelektu ar, cituojant Jean-Pierre'ą Luminet, „visatos balsu“.

O palydovinį GPS signalą naujodantį ir nuo jo priklausančiu stebėjimo kameros žvilgsniu pasikliaujantis Mayos Da-rin „lykių horizontas“ kuria žmogaus ir technologijų tarpusavio ryšiu grįstą choreografiją. Kamera įtaisyta ant kalno, taške, aprépiantiam platų Marselio gatvių tinklą ir atveriančiam „paukščio žvilgsnį“ perspektivą namų eksterjerų atžvilgiu. Mayos mes nematome, tik girdime jos kelionę – mikrofonai jos ausyse mums perteikia judėjimo po miesto erdvę akustinę landšaftą. Stebėjimo kamera, gaudama nuo Mayos judėjimo priklausančius GPS signalus, tarsi stengiasi ją išlaikyti savo automatinio, panoraminio žvilgsnio centre. Tačiau Mayų užstoja namų tankmė. Taip, susieti nematomaisis ryšiais, atsiveria du peizažai: bastūniško nuotykio, perteikiama kelionės garsynais, ir kaip ant delno padėto vizualaus horizonto tankio, nuspalvinto kasdienio miesto gyvenimo ritmu ir stebimo šalta, tikslia kameros akimi.

Kone visa parodos erdvė užpilda pratisu, tolygiu garsu, suteikiančiu jai tvarų akustinį foną. Garsas sklinda iš Zahros Poonawalo instaliacijos „Tutti“, susidedančios iš gausybės garso kolonelių bei garsiakalbių ir dėl to atrodančios itin scenografiškai. Instaliacija interaktyvi – žiūrovui / klausytojui judant erdvėje, keletas garsiakalbių reaguoją mechaniskais pasisukimais ir pakitusiais muzikiniais motyvais. Nors šioks tokis neapibréžtumas yra – juk tiksliai numatyti žiūrovo / klausytojo judešių erdvėje neįmanoma, – kompozicija išlieka vientisa, o atskiri jos komponentai nuolat susidėlioja į tam tikrą iš anksto nulemtą ir tonalumo diktuojamą dermę. Kompozicinės estetikos prasme čia juntamos lankstinuke minimo kompozitoriaus Giacinto Scelci, taip pat ir keleto šiuolaikinių meninink(i)y, tokiių kaip, Marina Rosenfeld ar Janet Cardiff, įtakos ar bent jau idėjų

Ekspozicijos fragmentas

R. NARKAUS NUOTRAUKOS

bendrystė. Tiesa, pats „akusmoniumo“ – garsiakalbių orkestro – žanras garso mene yra klasikinis. Jį tokį padarė istorinės italių futuristų triukšmo mašinos.

„Panorama 14“ esama ir aštrenio siužeto akcentų – tai socialinės kritikos temas nagrinėjantys kūrinių. Joachimo Olenderio „Tarnakas. Chaosas ir elegancija“ ne tik pasakoja apie geležinkelio eismą paralyžiavusį radikalų kairiųjų išpuolių prieš kompaniją TGV, bet ir analizuoją tokio pasakojimo sąlygas bei medijuoto pranešimo patradoksus. Čia radikalai supriešinami meditatyvūs geležinkelio aplinklių kraštovaizdžiai su kompiuterinio žaidimo stiliumi sukurtu animaciniu trileriu. Savo ruožtu Renaud Duvalio „Klipono archyvai“ nostalgiskai, su nuoskauda atsigrežia į regioną, kuriame gigantiški valstybiniai 8-ojo dešimtmecio uosto statybos planai nušlavė nuo žemės paviršiaus ištisas gyvenvietės ir kopas. Dokumentinio tyrimo artefaktai kūrinyje tampa poetiskai atkuriama vietu istorijos liudininkais.

Kai kurie parodos segmentai skendi priebandoje ir tarsi galynė-

jasi su tamsa. Jie visi pasižymi tam tikru meditatyvumu. Anais Boudot instaliacija „Mus plukdantys veidrodžiai“, sukurta pasitelkiant senąjį stereoskopą fotografijos techniką, hipnotizuoją dviem veidrodžio principu suprięsiantis fotokadrais – kinematografiškai sumirkšinčiais, išnykstančiais ir vėl pasirodančiais. Davido Rokeby „Laikyt rankose“ sukuria neįprastą virtualią taktilių pojūčių simuliaciją. Vaizdai, išnirę iš visiškos tamsos, nugula ant žiūrovo rankų – delnas tarsi paliečia videodelną, o pajudėjus šis efemeriskas kontaktas išblunka, kol jo vietoje randasi kitas. Théodoros Barat instaliacija „Aklavietė“ yra vizualių metafora, kurios dėmenys – didžiulė metalinė laužytos formos konstrukcija, keletas signalinius nakties žiburius primenančių lempučių ir erdvę skrodžiantį švyturio prožektorių imituojanti šviesa. Instaliacijsi tarsi „įstumta į kampą“, o tam-

soje blyksinčių švieselių choreografijoje slepiasi kažkas absurduska ir sutrikę.

Apie „Le Fresnoy“ pristatomų kūrinių „Panoramą“ pasakyti tari, kad ši paroda yra technologiškai raštinga. Ji, ko gero, geriausiai iliustruoja daugelio teoretikų konstatuojamą tendenciją, kad medijų meno kontekstas ir estetinė kalba pamažu praranda savają autonomiją ir integrugojasi į vizualiuosius menus bei įvairius audiovizualinius žanrus. Atrodo, kad parodą suprasti ir vertinti reikėtų iš šios galimų interpretacijų perspektyvos. Tai, be abejo, pasakyta ir apie įvairiapusė veiklą plėtojančią „Le Fresnoy“ meno centrą. Turime puikią progą su juo susipažinti.

Paroda veikia iki sausio 27 d.
Šiuolaikinio meno centras (Vokiečių g. 2,
Vilnius)
Dirba antradienį–sekmadienį 12–20 val.

„Atradimų galerija“ – tinkama vieta pranešti apie save

Galbūt jau pastebėjote, kad virtualioje kultūros erdvėje www.7md.lt veikia naujas interaktyvus elementas – „Atradimų galerija“. Tai jaunų arba mažiau žinomų menininkų prisistatymo vieta ir meno kritikų atrinktų autorių archyvas.

Dalyvauti kviečiami visi norintys. Specialybė čia neturi jokios reikšmės, daug svarbiau kokybė ir įdomumas. Nauda – Jūsų darbai ir trumpas prisistatymas saugomas neutralioje ir profesionalioje aplinkoje, yra bet kada pasiekiamas besidairantiems „naujų kadrių“. Į įdomiausius pasirodymus reaguoja meno kritikai.

Jei nuspręstumėte išrašyti save į meno kritikų kurojamą autorių archyvą, prisistatykite mūsų bendoje peržiūroje – „Naujausių prisistatymai“. Tai atviro ir viešos peržiūros, kur prisistatymus įkeliate patys. Tam reikia tik būti prisiregistruavus www.7md.lt svetainės skaitytoju ir paspaudus mygtuką „Dalyvauoti“ užpildyti reikiamus laukelius. Jei Jūsų kūriniams reikalingas kontekstas, būtinai pasinaudokite galimybe ir pridėkite aprašymą „Teiginių, raktažodžių“ laukelyje. Jūsų informacija tampa matoma, kai ją patvirtina puslapio administratorius.

Iš „Naujausių prisistatymų“ visus saugotinus pasirodymus su redakcija bendradarbiaujantys profesionalūs meno kritikai atrinkti ir perkels neribotam laikui saugoti į „Atradimų archyvą“.

Jei Jūsų kūryba ypač sudomins meno kritikus, Jums bus suteikta galimybė prisistatyti išsamiau ir sulaukti profesionalų komentaro, intervju ir kitokių pasiūlymų.

Nuolat atsinaujinančiai pradedančių, nežinomų menininkų prisistatymų platforma skirta meno specialistams, žiūrovams ir Jūsų kolegoms. Kviečiame prisijungti.

„7md“ inf.

Tebūnie

ATKELTA IŠ 1 PSL.

pasaulio atsiradimo, žmogaus kilmės ir kultūrinio herojaus. Kitame straipsnyje Andriuškevičius dar išskiria specifiškai tapybų būdingus įkvėpimo ir tepimo mitus. Pro šį tankų mitinių istorijų ir binarinių opozicijų tinklą bandysime prakoštis Benignos kūrybą.

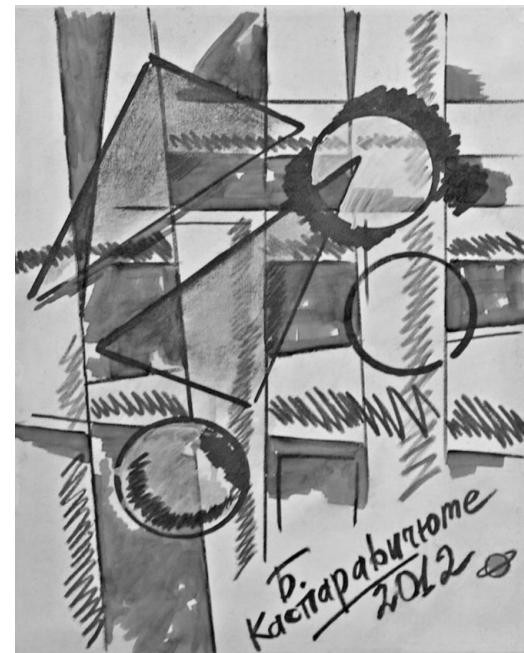
Be jokios abejonės, tapytojai rūpi pasaulio sutvėrimas. Tačiau ne pats dieviškasis aktas (ar kosminis kiaušinis, iš kurio išsirito Žemė kitose planetos pakraštuose), o pasaulio sutvėrimo vaizdiniai mente, konkrečiai – MKČ kūryboje. Čiurlionio 13 paveikslų ciklas „Pasaulio sutvėrimas“, nutapytas 1905/6 m. Varšuvosje, ir ypač trečias ciklo paveikslas su mėlyna (dieviška?) plaštaka ir užrašu „Tebūnie!“ lenkiškai (*Stań się!*). Pirmasis Benignos paveikslas iš ciklo „Pasaulio Sutvėrimas“ išgryja su lenkišku užrašu, tik plaštaka tuščiavidurė ir, regis, nukirsta – apvesta raudonais dažais. Beje, plaštakos motyvus kartojasi visoje parodoje, dažnai tai tiesiog autorės gestas, redukuotas

iki pirmykščio parašo uolų tapyboje. Benignos pasaulis kuriamas jau po „pasaulio pabaigos“, 2013-aisiais, kai reikia atkurti išnykusią planetą pagal išlikusius atvaizdus, kaip po Antrojo pasaulinio karo iš nuotraukų ir atvirukų atstatyta Varšuva. Ir Benigna kuria pasitelkusi vienas paletės spalvas ir pačią paletę, kuri įkomponuojama į linijų raigagalynę kartu su pasimetusiais žvėreliais ir penkiakampe žvaigžde. Taip iš chaoso gimbsta kosmosas.

Pradėjus nuo pasaulio sutvėrimo galima pereiti prie žmogaus (nekuklūs užmojai vienai parodai). Žmonės tapytojai nėra tiek įdomūs, kiek jų kūrinių. Todėl nerاسمne nei vyro iš molio, nei moters iš šonkaulio. Tačiau rūsyje (aukšta – žema, dangus – pragaras) yra Adomas su Ieva, išvaromi iš rojaus. Vieinaakis Adomas ir stereoIeva, žybinti netikrais krūtų brangakmeniais. Viejo galvų abiem veša ataugos, tikriausiai tos, dėl kurių ir buvo ištrenkti iš dangiškų sodų. Bet mums su tapytoja svarbiau, kad jie jau pa-

Benigna Kasparavičiūtė. „Abstrakcija I, II“. 2012 m.

G. ZNAMIEROVSKIO NUOTRAUKOS

Ekspozicijos fragmentas

ragavo pažinimo vaisių ir dabar atskris gėrį ir blogį kurdami avangardą ir kičą.

Kultūrinis herojus turbūt svarbiausias Benignos mitologijoje. Ir kultūra čia suvokiama labai plačiai – nuo Baltijos iki Juodosios jūros. Jei rimčiau – nuo revoliucinio rusų avangardo (kai kurias „postsuprematistines“ kompozicijas Kasparavičiūtė pasirašo kirilica) iki lietuvių krepšinio su broliais milžinais (juo šioje parodoje nėra). Užtart yra senamiesčiu klaipojanties Pinokis-Arlekinas ir menotyrininkas, dvasingu Caspero Davido Friedricho žvilgsniu lydintis jūros tolis. Tarp Nidos kurėnų ir Šventojoje iškastų antropomorfinių gintaro amulety.

Galiausiai yra pačios tapybos mitai – įkvėpimo ir tepimo. Genijų ir jų kuriamo naujo pasaulio. Su di-

džiausiu įkvėpimu Benigna ne tik tepta, bet ir teplioja, purvina šventą tapybos rūbą. Galiausiai nuplėšia jos autentiškumo aurą ir apvedžioja ant drobės – kaip paletę ar savo plaštaką. Ir mitinis „menininko rankos prisiliettimas“, ir nepakartojamas koloritas tampa tik tiražuojamu savo ženklu, *brendu* – jei norite. Jei ne norite, nebriskite. Bibliotekose ir rašytojų galvose suformuotas pasaulėvaizdis yra mitologiskas *par excellance*, nes čia mumifikuojami tikri ir išvaizduojami mūsų pirmatai.

Visi mūsų protėviai iki pat akmenų amžiaus gyvena mumyse ir kovoja nesibaigiančius karus. Kartais laimi artimesni, kartais tolimesni. Kartais išsijungia ir prometės, giminės ir žmonės („Giminės“ ir „Žmonės“ taip pat). Benignos kul-

tūros baruose kaunasi (ar derasi) Kęstutis Šapoka ir Alfonsas Andriuškevičius, Adomas ir Ieva, Kęstutis Kasparavičius ir Onė Baliukonė. Jie visi yra kartu ir didvyriai, ir poetai – ne tik atlieka žygdirbius, bet ir juos apdainuoja. Visai kaip Benigna – ji negali būti tik tapytoja ar tik rašytoja. Ji yra kultūros mitų kūrėja ir griovėja, raudanti prarastos karalystės ir čia pat paisiant jos karikatūrą. Bet jei kam nuoširdžiai rūpi šiuolaikinis Lietuvos ir lietuviškumo apmąstymas, atkreipkite dėmesį į Benigną Kasparavičiūtę. Nes jokie pasiteisinimai nemeile Bruseliu čia nepadės.

Paroda veikia iki sausio 30 d.
Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejus-galerija
(Pilies g. 40)
Dirba trčiadienių-sekmadienį 11–16 val.

Laiko kankorėžiai ir plaukai ant īrklių

Sandros Malaškevičiūtės paroda galerijoje „(AV)17“

Jurgita Ludavičienė

Skolindamas parodos pavadinimą straipsniui tikriausiai akivaizdžiai demonstruoju fantazijos trūkumą. Tačiau šiakart mielai ji pripažįstu, nes tokios keistos fantazijos, gimdančios tarpusavyje nepaaiškinamu būdu derančius paradoxus, kuria pažymi Sandra Malaškevičiūtė, tikrai neturiu. Visus keistus objektus – ir laiką rodančius kankorėžius, ir medžio šaką, virstančią spalvinga dryžuota kojinę, ir Salvadoro Dalio lūpas, ir natūralaus dydžio fikuso lapą iš organinio stiklo, ir kitus – galima pamatyti galerijoje „(AV)17“, virtusioje erdvinių Sandros žaidimų vieta.

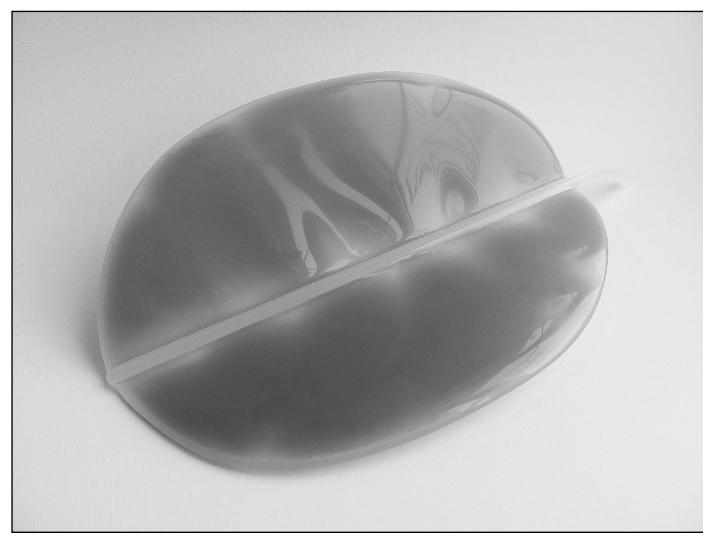
Iš pradžių šiek tiek tvarkos, nes atėjė į galeriją pamiršite ir tvarką, ir logiką, bet ir gerai – jų ten nereikės. Todėl kol dar nenuėjote, su teikiu informacijos. Sandra Malaš-

kevičiūtė – jaunesniosios kartos menininkė, i Lietuvos metalo meno sceną atėjusi drauge su Egle Čėjauskaitė-Gintale, Vita Pukšaitė-Bružė, Jurgita Erminaite, Šarūne Vaitkute, Dainium Narkum, Ugne Blažyte – maždaug trisdešimtpeniamečiaiš autoriai, kuriems darbar jau nieko neberekiai įrodinėti ir kurie šiuo metu ryškiai išsiširkia lietuviško metalo meno žemėlapyje. Sandros Malaškevičiūtės parodų bagažas solidus ir įspūdingas: ji dalyvavo keturiadesimt šeisiose grupinėse ir konkursinėse parodose Lietuvoje, Prancūzijoje, Ispanijoje, Estijoje, yra surengusi šešias personalines parodas. „Plaukai ant īrklių“ – septinta personalinė jos ekspozicija. Pagrindinis skiriamais autorės ženklos – objektų ir aksesuarų kūrimas iš organinio stiklo. Šiai medžiagai Sandra ištikima jau daug metų: skaidrus arba mati-

nis, ryškus, spalvotas – sudėtingai apdirbamas, efektingas organinis stiklas yra tapęs šios menininkės vizitine kortele.

Organinis stiklas – vienas pagrin-

Sandra Malaškevičiūtė. „Lapas“. Organinis stiklas. 2013 m.

dinių ir šios parodos veikėjų. Žinoma, o kaipgi kitaip. Nepaprastai švariai techniškai atliktos spektro spalvų segės, skaidriame stikle įkaliinti tikri augalų lapai ar sėklas, pa-

darančios objektus panašius į vaikystės „sekretus“, kuriuos slėpdavome žemėje, iš spalvingų stiklo gabalėlių suformuota Moebijaus juosta ar medžio šakos pratęsimas – visa tai yra ekspozicijoje. Palaukit. O plaukai? O īrkliai? Va čia ir prasideda visas įdomumas ir visas Sandros Malaškevičiūtės talentas, pirmą kartą atskleidęs ne alsinančioje vitrinos plokštumoje, o erdvėje. Nes antras pagrindinis parodos veikėjas – ekspozicijos principas. Ekspozicijos, kuri atrodo sukurtą visiškai be jokių pastangų, tarsi žaidžiant keistą žaidimą be taisyklių. Ekspozicijos, kuri leidžia darbams atskleisti, derinant juos su objektais, atrodančiais kaip iš absurdų muziejaus – o vis dėlto jų atsiradimas galerijos patalpose yra vienintelis teisingas sprendimas.

NUKELTA | 7 PSL.

Visa tai, kas gali atsitikti / atsitiks

Apie Laros Favaretto personalinę parodą projektu erdvėje „The Gardens“

Danutė Gambickaitė

Geraž žinomas italų menininkės Laros Favaretto personalinėje parodoje galima pamatyti tris kūrius, sukurtus skirtingais laikotarpiais, bet šioje parodoje atgimusius dar kitu, tik šiai konkrečiai erdvėje skirtu pavidualu. Ir tas pavidalas, pasitelkiant parodos spaudos prancišme esančius žodžius, „kviečia pagalvoti apie erdvę skirtingais greičiais, kad ji būtų atkurta kur nors kitur“.

Laros Favaretto kūryboje dažniausiai su didesne ar mažesne ironija kalbama apie šiuolaikinę visuomenę, pramonę ir meno istoriją. Būtent visi šie elementai parodoje ir atskleidžia. Favaretto personalinė paroda „The Gardens“ projekto erdvėje yra įvietinto meno paroda. Tiesa, terminą „įvietintas menas“ čia reikėtų suprasti kiek kitaip nei įprasta, vėliau paaiškinsi kodėl, dabar apie kūrinius skirtiniais greičiais, kad jie būtų atkurti kur nors kitur. „Liepos 27“ („27 Luglio“, 2002), „Kur tik keliai eina, cina vienodai“ („Dove va la strada va lo stesso“, 2006), „Bet kuriam amžiui“ („For All Ages“, 2006) – visuose juose yra po ventiliatorių, kurio pučiamasoras prie sienos prispaudžia piešinius ir kaledoriaus lapelį su menininkės gimo data. Nors visi kūriniai yra savarankiški ir šiuolaikinio meno kontekstais jie jau keliauja skirtingu greičiu, šiuo atveju – atgimsta instalacijos ir personalinės parodos pavadalų.

Favaretto kūriniuose dažnai yra nemažas absurdo ir ironijos užtaisas. Jos ironija subtili ir elegantiška, dažniausiai savireflekti, ypač turint omenyje įvairius šiuolaikinius

meno institucijų gyvenimo niuansus: kūrinių eksponavimo, transportavimo, draudimo reikalus. 2012-ųjų „Artforum“ žurnale išspausdintame interviu Favaretto užsimena: „Kai mano darbai buvo plukdomi iš Italijos į Niujorką, tikėjausi, kad laivas nuskės ir mano darbai bus sunaikinti.“ Šis teiginys labai gerai reflektuoja tą keistą su absurdum sumišusią ironiją savo paties ir meno institucijų atžvilgiu. Atrodo, kad Favaretto visada slapta viliasi, kad jos kūriniams kas nors atsitiks (o kas nors šiaip ar taip viada atsitinka), ir tai labai svarbus jos įvietintų instalacijų sluoksnis.

Šiuo atveju ventiliatoriaus pučiamu oru prie sienos „prisegti“ piešiniai gali bet kada nukristi, jų kampeilai susilankstys ir kūrinių bus pažeistas, o kas tada?

Toks neužtikrintas buvimas keilia milžinišką įtampą, ypač institucijų veikėjams. Menininkė sukuria įtemptas ir komplikuotas sąlygas, o institucijos sprendžia, kaip su tuo susidoroti, ir visa ta „virtuve“ subtiliai ir ne per daug akivaizdžiai yra įtraukiama į kūrinių, ji tampa tuo, ką pirmoje pastraijoje pavadinau šiek tiek kitokiu nei įprasta manyti įvietintu menu. Pavyzdžiu, „The Gardens“ erdvėje originalūs menininkės piešiniai buvo eksponuoti tik per parodos atidarymą, dabar jie pakeisti kopijomis. Galų gale, visa tai, kaip ir bet kas, kas gali atsitikti / atsitiks, – jau įtraukta į instalacijos reikšmių lauką, tokiu atveju atsiranda dar vienės labai įdomus sluoksnis, susijęs su procesualumu ir tuo, kad Favaretto kūriniai niekada nėra užbaigti. Procesualumas šiuo atveju tiešiog sunkės sunkiasi su piešiniu

Lara Favaretto. Ekspozicijos fragmentas

R. Narkaus nuotr. „THE GARDENS“ NUOSAVYBĖ

(ne)nukritimo įtampa, su baime, kad kažkas gali atsitikti, su pačiai įvairiausiais instituciniais niuansais, kurių žiūrovai galbūt nežino, bet gali pajauti jų nematomą buvimą. Visa ši situacija man labai primena Samuelio Becketto kūrinių (tū, kuriuos teko skaityti) atmosferą.

Kalbant apie fizinį / psichofizinį instalacijos, skirtos „The Gardens“ erdvė, patyrimą, ištigo keli elementai. Pirmasis – tai dingęs salėje buvęs langas, tapęs beveik visų šiai erdvėi kurtų kūrinių ir apie ją rašytų tekstų dalimi. Greičiausiai jau būtų galima sukuruoti ir parodą, kurioje dalyvautų tie kūriniai, kuriuose vienaip ar kitaip veikė „The Gardens“ langas. Šiuo atveju užmūrytas langas ir ypač klaustrofo-

biška erdvė, pripildyta ventiliatoriu, keliamo triukšmo, prisideda prie anksčiau minėtos (ne)nukritimo įtampos. Dar vienas svarbus su fiziniu instalacijos patyrimu susijęs elementas yra patys ventiliatorai, seni ir aptriūšę, vienas sukonstruotas pačios menininkės. Kalbėdama apie medžiagų pasirinkimą Favaretto sako: „Aš niekada nenumatau medžiagų savybių (formos, spalvos, dydžio ir pan.) iš anksto. Kartais gaunu tokius objektus, kurie man tikrai nepatinka, ir galbūt galėčiau save apgauti – pasirinkti ką nors gražesnį ar nusipirkti ką nors nauja ir padaryti, kad atrodytų sena. Bet taip pasielgti aš negaliu, nes mano kūryboje svarbiausias atsitiktumas.“ Todėl labai svarbia ins-

taliacijos dalimi tampa ir ventiliatorių bei prailgintuvų laidai, tiksliau, iš jų susidarę piešiniai.

Pabaigai norėčiau paminėti tik tai, kad parodoje esantys, jau esami ir dar galimai būsimi atsitiktinmai, susiraitę laidai, nematomi, bet numanomi instituciniai niuansi – viskas labai intriguoja ir kartu nardina į keistą šiuolaikinės kultūros absurdū suvokimo būseną, kai, pavyzdžiu, sulankstytas piešinio kambras gali būti lygus metams, išbrauktiems iš tavo gyvenimo.

Paroda veikia iki vasario 15 d.
„The Gardens“ (Konstitucijos pr. 12A (planetariumas), Vilnius)
Dirba ketvirtadienį–penktadienį 17–19 val.
arba susitarus www.thegardens.lt

ATKELTA IŠ 6 PSL.

Objektai ir papuošalai čia – tik viena dėlionės pusė. Kur kas svarbiausia – ne kas, o kaip. Sandra Malaškevičiūtė žaidžia „laisvuji asociacijų“ principu, kurdama absurdiškus siurrealistine prasme. Pamenate, kaip Dali ir Buñuelis kūrė „Andalūzijos šunį“? „Žmogus velka fortepijoną“, – siūlo vienas. „Ne“, – nukerta kitas. Ir viskas. Néra nei žmogaus, nei fortepijono. Yra skruzdėlis ir marmuras, skustuvas ar akis. O Sandros Malaškevičiūtės darbuose yra nukirsti beržiniai kelmai, aptraukti skaisciai žaliais pūkeliais, tarsi aksumu. Ir ant ju – žydros debesų formos organinio stiklo segės. Kelių aukštyste, kad teikumeisi susiriesti. Dar yra auskarai-lairodai, nuo kurių kabo kankorėžiai-švytuoklės. Dar – didelės grubios statybinės ritės, ant jų – medžių šakos, o ant šių kaip kalėdinės eglutės žaisliukai kabu perregimi papuošalai. Nepatinė kaip žaisliukai? Kaip čekiško krištolo karuliai, jei jums taip labiau patin-

ka. Juosmens aukštyste, kad pasilenktum. Medžių šakos įmontuotos į postamentus ir aptrauktos vis tais pačiais žaliais pūkais – tarsi tekstilinės skulptūros: absurdiškos, keistos, juokingos ir drauge patraukliai. Organinio stiklo objektais čia – žaidimo dalis: žaidimo, kur nesilaikoma eksponavimo taisykliai, kur nėra taškinio apšvietimo ir akių lygyje tvarkingai išdėstyti papuošalų. Kur sovietinis ruda medžiaga aptrauktas *pufikas* ant laibų kojicių išdidžiai pristato nebaigtus darbus medinėje déžutėje. Kur vaiduokliškas apskritas staliukas, apdengtas balta staltiese, išryškina žalią organinio stiklo fikuso lapą – natūralaus dydžio ir formos.

Astro, lyg būtum svečiuose pas lengvai kvaištelėjusią tetulę, kurios namuose nėra atsakymų į klausimą „kodėl?“. Taip ir autorės nepaklausiai, kodėl medžio šaka baigiasi dryžuota margaspalve „kojine“ iš organinio stiklo. Kodėl kelmai apaugia skaisciai žaliais pūkais. Kodėl vaiko delno išlieja iš sidabro pakimba ant sienos kaip atvarsas organinio stiklo tūbelei. Kodėl žali maurai apkimba irklus tarsi plaukai. Ne visur reikia logikos – sapne regimi

vaizdiniai kartais atrodo daug ryškesni ir tikresni už tikrus; gal kaip tik dėl to, kad paklūsta mums ne-suprantamieis dėsniams ir susi-grupoja į dienos šviesoje absurdais atrodančius derinius. Ir jų paskui ilgai nepamirštame, itariai žvalgomės atgal – gal juose yra daugiau tiesos, nei mums atrodo? Gal sapno logika Sandros Malaškevičiūtės parodoje pasako daugiau nei išdresuotos vitrinų eilės? Ši paroda skirta gluminti ir spėlioti. Čia išvirkščioji pusė yra geroji, o vaizduotėje plaukai raizgos ant irklų tikriaus nei žali maurai realybėje. Ir vienas gražiausiu eksponatu čia yra ne kūrinių, o jo šešelis. Kuris ir eksponuojamas ant nupjauto kelmo – kad daugiau nieko nebeklaustumė.

Paroda veikia iki vasario 2 d.
Galerija „(AV)17“ (Aušros Vartų g. 17,
Vilnius)

Dirba pirmadienį–sekmadienį 10–19 val.
arba susitarus www.thegardens.lt

Sandra Malaškevičiūtė. „Lašas“. Betonas, slyvos šaka, obuolio seklos, organinis stiklas, stangstantis stiklas, sidabras. 2013 m.

Žemosios kultūros propaguotojas

Quentinas Tarantino apie naujų filmą

Šiandien Lietuvos ekranuose pasirodo naujas Quentinino Tarantino filmas „Ištrūkės Džango“ („Django Unchained“, JAV, 2012). Nuo „Negarbingų šunsnukiu“ praėjo nemazai laiko ir ne vienas ištikimas režisierius gerbėjas jau spėjo pasiilgti „tarantiniško“ kino. Regis, ir šikart jo vėl bus su kaupu.

7–9-ojo dešimtmecio Vakarų paugliams Džango vardas buvo susijęs su 1966 m. italių režisierius Sergio Corbucci filmu „Džango“, kurio pagrindinis herojus – už sužadėtinę keršiantis kaubojus. Jį suvaidino gražuolis Franco Nero. Savo laiku šis filmas peržengė visas ekranių žiurumą ribas. Todėl ne vienoje šalyje rodyti „Džango“ buvo draudžiamas. Bet kino istorijoje Džango netrukus tapo bendrinui vardu, yra sukurtas ne vienas filmo perdirbinys ar tēsinys. Tarantino laiko Corbucci tokiu pat svarbiu kaip ir Sergio Leone. Tarantino savo „Ištrūkusį Džango“ sumanė prieš dešimt metų. Tai filmas apie vergą, kuris tampa „galvų medžiotu“. Tarantino rodo filme vergvaldišką JAV santvarką kaip žiaurių niekši ir išsigimeliusi sambūri, nenusipelnius teisės egzistuoti. Vergas Džango (Jamie Foxx) ir įvykio jiems simboliską nuosprendį. Kitu filmo heroju-mi ir net antiamerikietiškos filosofijos skelbėjų filme tapo europietis dantų gydytojas (Christoph Waltz), žinantis, kad vienas žmogus negali būti kito žmogaus savininku. Pateikiame Quentinino Tarantino interviu, kuriuos jis davė „Snob.“ ir „Ogionok“ žurnalams, fragmentus.

Kas Jus paskatinė imtis tokios sunkios temos, tegu ir pateiktos Jums įprasta rimta komiška maniera?

Idėja papasakoti apie vergiją Amerikoje, apie jos rasistinę praeitį, išterpiant ją iš spagečių vesterno požanrio rėmus, man pasirodė tikamas būdas pertiekti šią temą. Viena vertus, norėjau sukurti kva-pą gniaužianti filmą, kurį žmonės užsinorėtų pasižiūrėti. Ir šiam ne pasvarstyti apie skirtinges vergijos aspektus. Kurti filmą apie šį laikotarpį esant amerikiečiu – nelengva. Spagečių vesternai turi tam tikrą, sakyčiau, operinę pusę. Daug perdetėtų emocijų. O tai, ką mes rodome filme, yra realybė anapus ribos. Ji net siurrealistiška. Todėl galiu sau leisti net pakaruoklio humorą. Bet aš, žinoma, visada stengiuosi savo filmuose subalansuoti humorą ir rimtumą. Jausmus taip pat. Iš pradžių pajuskite štai tą, o paskui, ką gero, štai... Esu įsitikinęs, kad kinas taip ir turi veikti.

„Ištrūkusio Džango“ pagrindas, žinoma, spagečių vesternai, amerikiečių vesternai, juodaodžių vesternai, tokie kaip „Bakas ir pamokslinkas“ ar „Bosas-nigeris“. Bet kultinių filmų apie kersytojus požanris taip pat jame atsispindi. Juk

mano Džango – buvęs vergas, kuris už pinigus gaudo nusikaltelius ir ieško savo vergijon parduotos žmonos. Visą filmą persmelkia Wagnerio „Nibelungų žiedo“ tema: Džango žmonos (Kerry Washington) vardas Brunhilda, o Christopho Waltzo personažo – daktaras Šulcas, nors jis pats save laiko atgijusių Zigfridu... Ši projektą brandinai dešimt metų, bet siužetas niekaip neatėjo į galvą. Kartą Japonijoje, kur reklamavau „Negarbingus šunsnukius“, prisipirkau krūvą DVD ir CD su nepaprastai ten populiaru spagečių vesternų muzika. Japonai juos vadina makaronų vesternais. Japonijoje man pavyko rasti garso takelius, kurių anksčiau niekur negalėjau rasti! Jų klausantis viešbučio kambaryje kaž-kaip nepastebimai pas mane atėjo Džango istorija. Atsiėdau ir parašiau pirmą sceną. Ji pavyko puikiai, teko rašyti toliau...

Kaip apbüdintumėt tai, kas vadina-ma Tarantino pasauliu?

Tai geras ir net juokingas klausimas... Labai ilgai dirbau vaizdajuoš-čių parduotuvėje pardavėju. Ten greit ipranti skirtysti filmus pagal kategorijas. Tas bus dramos sekci-joje, anas – komedijos. Man reikėjo rinktis kategoriją. Regis, jau iš-ėjau iš dramos kategorijos, bet tarsi joje ir likau. Didžiuojosi tuo, kad mano filmuose juokingi momentai ne mažiau juokingi nei pačių populiariausių komedijų, kurios rodomos tame pačiame kino teatre. Bet mano filmai vis dėlto ne komedijos, nes daug kas juose visai nejuokinga. Nenoriu, kad viskas manu filme atrodytų lengvabūdžiai. Todėl laikau savo filmus dramomis. Bet likdamas dramaže išspaudžiu iš komedijos viską, ką galu. Nesu-sivaldau. Tai vyksta savaimė. Jei sa-vu filmus dėliotiai kaip senais ge-rais laikais, pastatyčiau juos dramos lentynoje. Bet geriausiai būty turėti specialią Tarantino lentyną...

Nesimokiau jokoje kino mokykloje. Tikru menininku netapsi, jei nesusikurs nuosavos kino estetikos, o kino mokyklos to nemoko. Reikia išskoti savų prioritetų: tai patinka, o tai – ne. Suprasti skirtumą tarp to, kas gerai ir kas blogai. Ir suderinti savo estetines pažiūras panašiai kaip suderinami televizoriaus kanalai. Na, o paskui visa tai įgyvendinti jau praktiškai. Kino mokykla gali išmokyti tik kokių nors techninių įgūdžių arba poros mon-tažinių triukų. Žmogus, kuris stipriausiai mane paveikė, buvo ne režisierius, o kritikas. Pauline Kael. Jos recenzijos atstojo man kino mokyklą. Jos buvo geresnės už bet kurio profesoriaus paskaitas. Ji iš-mokė mane estetikos, nors dažnai ir nesutikdavau su jos nuomone. Taip yra iki šiol.

Koks būdingiausias Tarantino stilius bruožas?

Tai labai sunkus klausimas. No-

rėčiau, kad į jį atsakyti kiti. Juk aš nesusimąstau, kai ką nors darau, tiesiog imu ir darau, ką galu. Ko gero, pagrindinis skirtumas – mano humoro jausmas, kurį stengiuosi perkelti į ekraną. Stengiuosi priversti jūs juoktis iš to, kas iš esmės nėra juokinga. Kai rašau savo scenarijus, girdžiu, kai yra juokinga. Nors ir kuriu ne komedijas. Ir kai filmuoju, girdžiu žiūrovų juoką, todėl palieku veiksmo pauzes – žiūrovai jas paskui užpildys juoku. Man filmas neužbaigtas, kol nepasižiūriu jo kartu su žiūrovais, neišgirstu, kad jie juokiasi ten, kur reikiā. Tik pridėjus ši ingredientą atsiranda pasitikėjimas, kad tešla pakils.

Filme „Ištrūkės Džango“ daug rimtų klausimų. Pavyzdžiu, Džango keršto savo engėjams motyvas.

Manau, kad šio mano filmo svokimas šiek tiek perdėtas. Juk Džango paprasčiausiai nori išgelbėti savo moterį. O žmonės saką, kad tai kerštas, nes prisizūrėjo filmu. Mano taip pat. Žinoma, filme yra revanšo, atpildo motyvas. Dauguma veiksmo filmų juo remiasi. Istorija bus cool, jei sugerbėsi ją įdomiai papasakoti.

Kaip pavyksta kartu būti ir scena-ristu, ir režisieriumi?

Tiesą sakant, kai rašau savo scenarijus, retai galvoju apie režisierius Tarantino. Ne todėl, kad neateitų į galvą kai kurios grynae kinematografinės scenos. Bet aš jų ir nesi-stengiu užrašyti. Kai rašau, stengiuosi sukurti grynae literatūros kūrinį. Ir tai visai mane tenkinanti meninė saviraiška. Tiesiog fiziskai jaučiu, kad tai, kas parašyta, galima spausdinti ir tuo baigti. Jokio kino nereikia! Žinoma, niekad taip nesielgiu. Visada kuriu filmą. Bet turiu jaustis pakankamai komfortiškai būdamas teksto autorius. Paskui, kai prasidės parengiamasis periodas, režisierius pamažu pradės ištumti rašytoją. O po re-peticijų su aktoriais jau niekad nebesusitinku su rašytoju Tarantino, nebent reikėtų perrašyti porą replikų. Arba į galvą ateitų nauja idėja. Kartais pati gamta pasufleroja naują scenos sprendimą. Bet tada dažniausiai jaučiu tik tiek, kad filmuoju filmą. Kadangi skersai ir iš-igai žinau istoriją, nes parašau ją pats, man kur kas paprasčiau dirbtai nei režisieriams, kurie priklausomi nuo kadrerotės (storyboard). Aš apskritai nedaraud kadrerotės. Man nepatiktu, jei kas nors, tegu ir geras dailininkas, už mane „statytų“ sceną.

Svarbus vaidmuo teko vaizdiniam filmo sprendimui, tame galima įžvelgti epines Sergio Leone's filmų panoramas. Kitos įtakos taip pat akivaizdžios. Kokia vizualinė „Ištrūkusio Džango“ konceptacija?

Pirma filmo pušči turėjo priminti 8-ojo dešimtmecio vesterną arba

„Ištrūkės Džango“

spagečių vesterną. Bet priartėjus prie pono Kendi (Leonardo DiCaprio) plantacijos norėjau, kad filmas atrodytų kaip praėjusio amžiaus 5-ojo dešimtmecio studijoje sukurtais filmas. Kaip Holivude kurtas Maxo Ophülsas arba Josepho von Sternbergo filmas. Norėjau, kad dekoracijos būtų prabangios, milžiniškos. Kad būtų galima filmuoti panoramas kranu kylant aukštyn ir leidžiantis žemyn plėčiais rezidencijų laiptais.

Kaltinimai kraugeriškumu jau nuskambėjo, juk „Ištrūkusime Dango“ kraujas liejasi laisvai...

Kraujas... Na, kartais galima nuleisti krauko. Jei filmuočiai romaninę komediją su Kate Hudson, krauko nebūtų. Gerai jau... Aš ir romantiškai komedija? Bet niekad nesakyk „niekada“.

Tarantino – tai kultūrinis fenome-nas. O kokie šio fenomeno santi-kiai su kultūra?

Mano draugas Christophas Wal-tzas – aukštostios kultūros žmogus. Jis jos propaguotojas. O aš – žememosios kultūros propaguotojas. Bet aš gerbiu ir aukštąjį kultūrą. O Christophas domisi žemają. Taip mes ir maitiname vienas kitą skirtomis kultūromis. Jis tampos mane į operas ir baletus. Tai labai gražu iš jo pusės.

Nors Jūsų žanras – „tarantino“, vis dėlto akivaizdu, kad Jums patinka įvairūs žanrai – sukurėte karinį filmą, kriminalinį, dabar ir vesterną. Kas toliau? Miuziklas?

Kol kas nežinau, kas bus toliau. Nemanau, kad norėčiau statyti miuziklą, nors visuose mano filmuose yra didelis muzikinis numeris. Bet esu visiškai laisvas kurti jį taip, kaip noriu. Geriausius atvejus galiu įsivaizduoti, kad surinksiu keliais dainas, kurias mēgstu, ir aplink jas sukuriau istoriją. Pažiūrėsim...

Ar rengiatės kada nors kurti „rimtą filmą“?

Ar mane jau dvidešimt metų kviečia į Kanų festivalį todėl, kad kuriu nerimtus filmus? Taip, mēgstu žanrus, su kuriais dirbu. Kai kas juos vadina „žemaisiais“, bet tik ne aš. Man filmuoti filmą apie blondines kalėjime – ne mažiau garbingas už-

sičmimas nei ekraniuoti Henry'o Jameso romanus. Tik vienintelis skirtumas: Henry'o Jameso romanų ekranizacijos man visiškai nepatinka, o filmu apie blondines kalėjime būna ir labai geru! Ir aš noriu kurti būtent tokius filmus. Aš sugrąžinu „žemaisius“, pusiau užmirštiems žanram (tokiem kaip spagečių vesternai) pagarbą, kurios jie nusipelnė. Ir šiuolaikišką skambėjimą, po paraliais! Ir darau tai „be-pročio Quentinino“ stiliumi, o tai reiškia: nepaisant viso jų citatiškumo, jie nė į nieką nepanašūs. Išskyrus, žinoma, trenktą Quentiną, juk tai aš!

Galiu įsivaizduoti Jūsų namus, prigrūstus diskų su filmais, plokštelių, dešimtimis nuotolinių pultelių...

Iš tikrujų taip nėra. Taip, mano namuose pilna tokio gero. Bet mano darbo kambarys niekuo neužgrūstas. Mąstymui man reikia erdvės. Ir dar judėjimui, nes galvodamas vaikštau iš kampo į kampą. Užtat šalia mano kabineto yra garsos įrašų kambariai. Jis labiau panašus į senų plokštelių parduotuvę. Ten klausausi muzikos, kai galvoju apie būsimą filmą. Gana daug rašau miegamoją balkone. Palyginus su likusiais namais, miegamasis taip pat neužgrūstas.

Manoma, kad įkvėpimo savo filmams semiatės iš kitų filmų. O kaip literatūra?

Na, „Ištrūkusime Džango“ tai nelabai juntama, bet kitus mano filmus literatūra paveikė. Juose yra daug bendrystės su romano struktūra – skyriai ir panašiai. Visada stebiuosi, kaip romanistai sukuria savo naujus pasaulius. Ir taip pat stengiuosi sukurti nuosavą pasaulį.

Kodel taip retai filmuojate?

Laimė, mano padėtis tokia, kad neprivalu kurti kino tik tam, kad mano baseinas namuose Barbadose būtų švarus. Po „Bulvarinio skaitalo“ sėkmės apskritai galėčiau nebeldirbtu nė vienos dienos! Jei ką nors ir filmuoju, tai tik todėl, kad baisiai to noriu...

PARENGĖ
KORA ROČKIENĖ

Istorija, svajonės ir geismai

Japonijos kino festivalio staigmenos

Vasario 1 d. Japonijos ambasada, Japonijos fondas ir „Forum Cinemas Vingis“ pakvies į jau dyvilią kartą rengiamą Japonijos kino festivalį. Šiemet jo tema – meilė. Tokia pat tema pasidabino ir prancūziški „Žiemos ekranai“, tad žiūrovams teks patiems spręsti, ar tai susiję su lietuvius šią žiemą kankinančiu meilės troškliu, ar su rengėjų nesugebėjimu profesionaliai formuoti koncepcijas.

Japonijos kino festivalio programoje – septyni filmai, sukurti 1936–2004 metais. Besidomintiems japonų kultūra bei kinu ji pateiks ne vieną staigmeną ir pristatys ne vieną japonų kino klasiką.

Festivalių atidarys (vasario 1 d. 18.30) japonų kino klasiko Shohei Imamueros (1926–2006), Kanuose apdomanotų „Legendos apie Narajam“ ir „Ungurio“ autorius, filmas „Kodėl gi ne“ („Eijanaika“, 1980). Originalus pavadinimas „Ee ja nai ka“ reiškia karnavaliskas religines ir bendruomenės šventes, kurios plito Japonijoje 1867–1868 metais ir buvo susijusios su svarbiomis visuomenės bei politikos permainomis. „Ee ja nai ka“ baigė Edo periodą ir žymėjo Meiji restauracijos pradžią. Klausimas „Kodėl gi ne?“ iš pradžiu skambėjo populiaroje apecinėse dainose, bet vėliau tapo viena politinio protesto formų ir lydėjo prievertos aktus.

Imamueros filmas perteikia karnavaliską paskutinių premoderninių Japonijos dienų atmosferą ir baigiasi masiniu žygium, kuris pavirto žudydėmis. Tačiau režisierius sutelkia dėmesį ne į tuometinius šalies valdovus. Svarbias šalies istorines permainas jis rodo pasakodamas apie paprastą valstietį, kuris 1866-aisiais išsirengia į Japonijos sostinę Edo ieškoti savo prostitūte tapusių žmonos. Filme pamatysime lie-

tuviamas pažastamą japonų aktorę Kaori Momoi.

Festivalių uždarys (vasario 7 d. 18.30) kitas Shohei Imamueros filmas – juodoji komedija „Zegen“ (1987). Filmo herojus – ambicinės japonas Iheiji Muraoka, kuris palieka gimtają šalį ir vyksta į Honkongą. Ten jis tampa „zegen“ – prekiautoju moterimis. Vyras stato viešnamius Japonijos armijai. Filmo herojus egzistavo iš tikrujų, Imamueros filmo pagrindas – jo biografija. Režisierius pasakoja paprastą žmogaus istoriją, kuri paaškina japonų ekonominės ekspansijos esmę. Pasak režisieriaus, Muraoka nutiesc kelius šiuolaikiinių muzikalių jakudžų gaujoms, – „penktajai prekiautojų žmonėmis kolonai“.

Kita svarbi japonų kino figūra, šiemet pristatomą festivalyje, – režisierius Heinosuke Gosho (1902–1981). Savo karjerą jis pradėjo 1925-aisiais garsiojoje „Shochiku“ studijoje. Netrukus Gosho jau puikei įvaldė mėgstamą žanrą „shomin-geki“ – kūrė filmus apie paprastų žmonių gyvenimą. Ankstyvuosiuose filmuose režisierius dažnai rodė fiziskai arba protiškai neigalius žmones, jų bandymus užmegzti šiltus žmogiškus rýsius su kitais. Dabar šie filmai vertinami už feodalinių japonų kaimo gyvenimo vaizdavimą. Būtent Gosho 1931 m. buvo patikėta sukurti pirmąjį garsinį japonų filmą. Vélesni jo filmai, sklidini užuojaus ir humanizmo, lyginami su italių neorealizmo klasiku Vittorio De Sicos kūriniais. Japonų kinotarininkai naudoja terminą „Goshism“, kai reikia apibūdinti filmą, kuris verčia kartu ir juoktis, ir verkti.

Festivalis parodys du šio kūrėjo filmus. 1936 m. kurta šeimos drama „Miglo vakaro moteris“ („Obo-royo no onna“, „Woman of the

„Zegen“

mist“, vasario 5 d. 18.30) laikoma vienu labiausiai pavykusiu Gosho filmu. Filmo herojus Bunkičis yra vedės vyras, bet jis dar nepakankamai subrendės ir šeimos gyvenimui, ir atsakingam darbui. Bunkičio sesuo Otoku papraso atvesti į protą jos sūnų Seiči, kuris, užuot rengėsis teisininko karjerai, įniko į knygas. Bunkičis imasi globotinės... Gosho filme tyrinėja pareigos, pasiaukojimo, brandumo problemas. Filmo pavadinimas susijęs su pasakojimu apie palankumą praradusių geišą, kuri įsidarbino Ginzos bare. Tai – žmogaus likimo trumpalaikiškumo, laikinumo metafora.

1945 m. Heinosuke Gosho supunktas filmas „Merginos iš Idzu“ („Izu no musumetachi“, „The young women of Izu“, vasario 6 d. 18.30) supunktas pagal Nobelio premijos laureato Yasunari Kawabatos novelę apie pirmąjį meilę, kuri labai populiarė Japonijoje. Tai vienas iš vos kelių filmų, kurie ekranoose pasirodė 1945-ųjų rugpjūčio 30 d., praėjus dvims savaitėms po Japonijos kapituliacijos Antrajame pasaulinia-me kare.

...Jaunas karininkas Kijošis perkeliamas į Idzu miestą. Jame pilna

iš didmiesčių karo metais evakuotų žmonių, todėl karininkui sunku rasti, kur galėtų apsistoti. Priimti Kijoši sutinka restorano savininkas Bunkičis, gyvenantis su dvimi netekėjusioms kolomis.

Filmo „Meilės laiškas“ („Kobumi“, „Love letter“, 1985, vasario 2 d. 18.30) režisierius Tatsumi Kumashiro (1927–1995) yra sakęs: „Mano filmai – apie žmones, o ne apie biologiją“. Kumashiro – garsus japonų pornografinių filmų požantrio „Roman Porno“, kuriuo žavisi ir Quentinas Tarantino, kūrėjas. Jis laikomas vienu įtakingiausiu, sekmingiausiu 8-ojo dešimtmecio japonų kinematografininku. Kumashiro išgarsėjo ankstyvaisiais filmais apie striptizo atlikėjų gyvenimą. Pornografiniuose filmuose jis drąsiai kritikavo valstybės primetamą moralę. Vélyvuoju kūrybos laikotarpiu kurto „Meilės laiško“ herojės – dvi moterys, kurios sužino tiesą apie abieju mylimą vyrą. Žurnalo redaktorė Kioko palieka Šioči – dailės mokyklos mokytojas. Radusis vyrui adresuotą laišką, Kioko sužino, kad buvusi jo mylimoji mirtinai serga. Šiočiš paliko namus ir žmoną, kad pasirūpintų mirštančiąja.

Junji Sakamoto drama „Už šio pauliaus ribų“ („Kono Yo no Soto e“, „Out of this world“, 2004, vasario 3 d. 18.30) nukels į pokario Japoniją. 1947-aisiais, kai Tokijas vis dar kyla iš griuvėsių, penki jauni muzikantai, iškeičę savo ginklus į muzikos instrumentus, nori groti džiazą. Antrojo pasaulinio karo metais Japonijoje džiazas buvo griežtai draudžiamas ir laikomas priešu muzika. Vieninteliai filmo herojų klausytojai – amerikiečių kareiviai.

Režisierius tyrinėja pokario atmosferą, megaujasi puikia muzika ir rodo, kaip buvę priešai kuria ir groja kartu. Vieną pagrindinių vaidmenų „Už šio pasaulio ribų“ sukurė britų aktorių ir režisierius Peteris Mullanas.

Japonų literatūros klasika neįvaizduojama bei kilmingos damos Murasaki Shikibu XI a. pradžioje parašytos „Sakmės apie princą Gendži“. Ji vadina pirmuoju parašyjė psychologiniu romanu. Šis literatūros šedevras buvo ekraniuotas ne kartą. Festivalyje galésime pamatyti pirmąjį „Sakmės apie princą Gendži“ („Genji Monogatari“, „The tale about Genji“, 1951, vasario 4 d. 18.30) ekrанизaciją, kuria sukurė Kozaburo Yoshimura (1911–2000). Filmas pasakoja apie meilę ir neapykantą, lydinčius nesantuokinį imperatoriaus sūnų Gendži Hikaru. Jis garsėja kaip didis moterų gerbėjas. Tačiau kitaip nei lengvabūdis Don Žuanas, Gendži – tikras stiprus vyro, nuoširdžiai besirūpinančio mylimomis ir juo pasitikinčiomis moterimis, išskūnijimas.

Visi seansi nemokami, bilietai platinami „Forum Cinemas Vingis“ kasose tik tos dienos seansui, likus vienai valandai iki seanso pradžios.

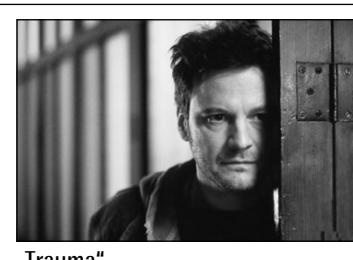
PARENGĖ Ž. P.

Rodo TV

Edukacija – ne keiksmažodis

„Mes neužsiūmame edukaciją“, – išdidžiai pareiškė jaunas mano gimnazistas, leidžiantis vieną iš tų populiarų žurnalų „žmonėms“, kai pabandžiau suabejoti panašių leidinių verte, nustebintas faktu, jog tokia makulatūra kažkodėl pardavinėjama net knygynuose. (Žinoma, turiu pripažinti, kad kitokios makulatūros juose taip pat netrūksta.) Matyt, greti jau niekas edukacija nebeužsiūms, juolab kad net aukštosioms mokykloms vis dažniau aiškina, kad teikių paslaugas.

Lietuviškos televizijos taip pat didžiai laiko dažnai teikią paslaugas pramogų ištroškusioms liaudiams mėsim. Gal todėl pamatės naujus laidų pavadinimus supratau, kad rimtesnių laidų apie kiną, literatūrą ar meną nesulaikusi. Juk net LRT „Dūrys atsido“ vis dažniau teikią reklamines paslaugas įvairių festivalių rengėjams. Tačiau tada nėra ko stebėtis ir aimanuoti, kad Radžio

ir kitų „edukatorių“ pastangomis tauta balsuoja už niektingas partijas bei politikus.

Su malonumu skaitau Doris Lessing autobiografinį dviptomį ir jame randu daug minčių, kurios, regis, apibūdina dabartinę situaciją, nors rašytoja prisimena gyvenimą 6-ojo dešimtmecio Londone. Kad ir tokia citata: „Tai buvo vienas iš tų momentų, kai suvokiamė, kad visiškai mums nežinanti įvyko moralinių vertibių kaita, o mes atsilikome, atsidūrė kažkokioje greičiau juokinio poziecijoje.“ Kažką panašaus pajautau ir aš, išgirdęs jaunojo giminaičio pareiškimą. Todėl vis suniai prisiengiu rašyti ir šią apžvalgą, nes jis taip pat buvo sumanyta edukaciniais tikslais.

Suabejoti, ar tikrai edukacija atsidūrė istorijos šukšlyne, vis dėlto priverčia geri ir kokybiški BBC filmai. Atgaivindama pirmadienio dokumentinio kino vakarą (tikiuosi, be daugiažiau ujančios ižangos) LRT (28 d. 22.15) parodys pirmąjį Johno Thynne'o režisuoto dviejų dalių dokumentinio filmo „Vakarėlis baigėsi. Kaip Vakarai bankruto“ dalį. Reporteris Robertas Prestonas Jame tyrinėja finansinės krizės reiškinį, aptaria radikalias ekonomikos permainas visame pasaulyje ir, žinoma, Didžiojoje Britanijoje. Jis vyksta į Kiniją, kur Deng Xiao Ping'as prieš trisdešimt metų priėmė sprendimą atverti komunistinę šalį užsienio kapitalistams,

krizės priežastis, ir turiu prisipažinti, kad jis žiūrėti buvo įdomiau už bet kokį trilerį, kuriai mus įprato sočiai maitinti lietuvių televizijos.

Bet vieną tokį rekomenduosis ir aš, nes pagrindinių vaidmenų Marco Ewano 2004 m. „Traumoje“ (BTV 26 d. 23.10) sukurė puikus britų aktorių Colinas Firthas. Atsigavęs ligoninėje po autokatastrofos jo heroinas Benas sužino, kad žmona Eliza mirė. Aplink visi kalba apie žiaurų popžvaigždės Loren nužydymą, bet Benas paniręs į savo skausmą. Visur jam vaidenasi Eliza, o policija įtaria Beną nužudžius žvaigždę. Ir dar mediumas jam tvirtina, kad Eliza gyva. Todėl Benas pasirenges viskam.

Esu iš tos kartos, kuri dar žaidavo indėnus ir kino teatruse leipo iš malonumo, žiūrėdama Rytų vokiečių indėniškus filmus. Jie buvo kuriami Jugoslaviijoje ir sovietinėse Vidurinės Azijos respublikose. Televizijos tų filmų nerodo, nors jei seni sovietų filmai sužadinti tokią nostalgiją, neabejoju, kad ir VDR filmai apie indėnus ją

žadintų taip pat. Kol kas vaikystės nostalgiją galima apmalinti 1992 m. Michaelo Manno ekraniuotu Fe-nimoro Cooperio romanu „Pas-kutinis mohikanas“ (TV3, šiankt, 25 d. 23.45). Jis nukels į 1757-uosius, kai anglų ir prancūzų karas už Amerikos kolonijas jau pačiamė įkarštyje. Padėti pulkininko Man-ro dukterims patekti į prancūzų ap-siaustą fortą nusprendžia baltasis medžiotojas Sakalo Akis. Jis užau-go tarp indėnų mohikanų. Bet mer-ginos patenka į prancūzų nelaisvę. Nuo mirties jas gali išgelbėti tik Sa-kalo Akis ir jo ištikimi draugai.

Pagrindinių vaidmenų 1992-aisiais filme sukurė Danielis Day-Lewisas – šiemet vieną pagrindinių pretendentų į „Oskarą“ už geriausią vyrą vaidmenį. Lieka viltis, kad mūsų platintojams, kurie taip pat neužsiima žiūrovų edukacija, Stevėn Spielbergo „Linkolnas“ ir aktoriaus suvaidintas JAV prezidentas nepasi-rodys pernelyg protingi, kad tai būtų galima rodyti lietuviams.

Jūsų –
JONAS ŪBIS

Parodos	„7md“ rekomenduoja
VILNIUS	
Nacionalinė dailės galerija <i>Konstitucijos pr. 22</i> XX a. Lietuvos dailės ekspozicija Paroda „Minios“ Paroda „Maršas. Iljos Fišerio 1946–1953 metų fotografijos“ Paroda „Apie praeivius ir kaimynus“	Lino Jusionio paroda „Tik sniege liko žymės“ Ketvirtadienio peržiūra. Gabriėlės Gervickaitės darbai iš koliažų ciklo „Kosminė operacija“
Vilniaus paveikslų galerija <i>Didžioji g. 4</i> Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai Lietuvos dailė XVI–XIX a. Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai Paroda „Jonas Rustemas – dailininkas ir pedagogas“ iki 27 d. – paroda „Domicelė Tarabildienė. Kūrybos versmės“	„Prospekt“ fotografijos galerija <i>Gedimino pr. 43</i> Audrius Zavadskio fotografijų paroda
Radvilų rūmai <i>Vilniaus g. 24</i> iki II. 3 d. – paroda „Sveika, jūra! Marinistinių peizažai XVII–XX a. tapyboje“	Pamėnkalnio galerija <i>Pamėnkalnio g. 1/13</i> iki 30 d. – Karinos Lukauskaitės tekstilės paroda-instaliacija „Širdies koordinatės“
Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenala <i>Arsenalo g. 1</i> Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija Lietuva carų valdžioje Lietuvos valstiečių buities kultūra Kryždirbystė „Lietuvos diplomatinė tarnyba 1918–1940 m.“ Primityviosios tapybos paroda	Marijos ir Jurgo Šlapelių muziejus <i>Pilies g. 40</i> Benignos Kasparavičiūtės paroda „Tapyba“
Kazio Varnelio namai-muziejus <i>Didžioji g. 26</i> K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija <i>Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44</i>	The Gardens <i>Konstitucijos pr. 12A</i> Laros Favaretto paroda
Bažnytinio paveldo muziejus <i>Šv. Mykolo g. 9</i> Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija Paroda „Atraskime savo paveldą: Lentvario bažnyčia ir jos dekoras. 1905–1943“ Paroda „Lukiškių Dievo Motina. Kad būtų atvilgytos sudiržusios širdys...“ Kenijos Jaroševitės paroda „Sąžinės sąskaita“	Šv. Jono gatvės galerija <i>Šv. Jono g. 11</i> nuo 25 d. – Eriko Daugulio skulptūros ir medalų paroda „Mažoji plastika“ Sigitos Dacevičiūtės skulptūros paroda Algio Kasparavičiaus paroda „Ikandin savęs“
Šiuolaikinio meno centras <i>Vokiečių g. 2</i> iki 27 d. – paroda „Panorama 14. Rinktiniai“ darbai iš „Le Fresnoy“ meno centro metines parodos“	Teatro, muzikos ir kino muziejus <i>Vilniaus g. 41</i> iki II. 1 d. – tarptautinė vaikų kūrinių paroda „Lidice 2012“, skirta Lidicės apylinkų vaikams, žuvusiems Antrojo pasaulinio karo metais, atminti
Modernaus meno centras <i>Literatų g. 8</i> Scenografinių paroda „Ant ribos“	Galerija „Kunstkamera“ <i>Ligoninės g. 4</i> Vladislovo Žilius (1939–2012) kūrybos paroda „Švytėjimai“
Galerija „Vartai“ <i>Vilniaus g. 39</i> Nerijaus Ermino paroda	Galerija „Arka“ <i>Aušros Vartų g. 7</i> Feliksų Jakubausko tekstilės darbų paroda „Švytėjimai“ Irinos Dangvetkenės-Roskoshinayos parodos „Sielos spalvų virpesiai“
VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS GALERIJOS	Galerija „Meno niša“ <i>J. Basanavičiaus g. 1/13</i> iki II. 2 d. – Simono Kuliešiaus paroda „Fiksuočių peizažas“
Parodų salės „Titanikas“ <i>Maironio g. 3</i> iki 26 d. – paroda „Grafika nuo piešinio iki šešėlio. 2013“	Galerija AV17 <i>Aušros Vartų g. 17</i> iki II. 2 d. – Sandros Malaškevičiūtės juvelyrinių ir objektų paroda „Plaukiant įtirklių“
Tekstilės galerija „Artifex“ <i>Gaono g. 1</i> Dainius Liškevičiaus paroda „Trylikto taško projekcijos“	Vilniaus rotušė <i>Didžioji g. 31</i> iki 31 d. – Gedimino Pranckūno fotoparoda „Apšvietos žymos“
A. ir A. Tamošaičių galerija „Židinys“ <i>Dominikonų g. 15</i> Dailininkų Tamošaičių kūryba XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai	Vilniaus vaikų ir jaunimo meno galerija <i>Vilniaus g. 39/6</i> Paroda „Spalva šviesoje (Malvinai ir vaikai)“
Nacionalinės UNESCO komisijos galerija <i>Šv. Jono g. 11</i> Paroda „Žinutė ateičiai“	Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos galerija <i>Šv. Jono g. 11</i> Paroda „Žinutė ateičiai“
Rašytojų klubas <i>K. Sirvydo g. 6</i> iki 30 d. – Gražinos Vitartaitės tapyba nuo 31 d. – Vlado Bražiūno fotoportretų paroda „pa(s)imatmai“	Nacionalinis operos ir baletų teatras <i>Didžioji 18.30 – R. Ščedrino „ANA KARENINA“. Dir. – A. Šulčys</i> 26 d. 18.30 – J. Strausso „VIENOS KRAUJAS“. Dir. – J. Geniušas
Galerija „Akademija“ <i>Pilies g. 44/2</i> iki II. 2 d. – Pijaus Burako paroda „Šiuolainių plakatas“	Nacionalinis dramos teatras <i>Didžioji salė 25 d. 18.30 – A. Čechovo „DÉDÉ VANIA“. Rež. – E. Lacascade'as (Prancūzija)</i> 26 d. 18.30 – F. Dostojevskio „STEPAN-ČIKOVO DVARAS“. Rež. – J. Vaitkus
Tekstilės galerija „Artifex“ <i>Gaono g. 1</i> Dainius Liškevičiaus paroda „Trylikto taško projekcijos“	KAUNAS M. Žilinsko dailės galerija <i>Nepriklausomybės a. 12</i> Pakeista ir atnaujinta XVI–XVIII a. Italijos dailės ekspozicija iki 27 d. – Gėranio Andreaus Ohldiecko grafikos paroda „Atspaudai ir kitos klaidos“
A. ir A. Tamošaičių galerija „Židinys“ <i>Dominikonų g. 15</i> Dailininkų Tamošaičių kūryba XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai	Kauno paveikslų galerija <i>K. Donelaičio g. 16</i> Paroda „Geriausias 2012-ųjų kūrinys“
Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus <i>V. Putvinskio g. 55</i> Paroda „Tautų arenuje. Paryžius 1937“	Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus <i>V. Putvinskio g. 55</i> Paroda „Tautų arenuje. Paryžius 1937“
	Galerija „Meno parkas“ <i>Rotušės a. 27</i> iki II. 1 d. – Viginto Stankaus paroda „Pagrindinis herojas (ne) žmogus“
	Kauno fotografijos galerija <i>Rotušės a. 1 / Vilniaus g. 2</i> iki II. 3 d. – Lietuvos fotomėgėjų sajungos 80-mečiui skirta paroda
	Galerija „Aukso pjūvis“ <i>K. Donelaičio g. 62 / V. Putvinskio g. 53</i> iki II. 1 d. – Valdos Verikaitės stiklo papušalų paroda „Spindinčios angelų istorijos“
	R galeria <i>Donelaičio g. 60</i> Feliksų Jakubausko paroda „Švytėjimai“
	KLAIPĖDA
	KKKC parodų rūmai <i>Aukštajų g. 1 / Didžioji Vandens g. 2</i> Šiuolaikinio Švedijos meno paroda „Falling from Grace“
	ŠIAULIAI
	Dailės galerija <i>Vilniaus g. 245</i> Šiaulių universiteto dailės magistrantūros baigiamųjų darbų paroda
	PANEVĖŽYS
	Dailės galerija <i>Respublikos g. 3</i> iki 27 d. – Elenos Salnik darbų paroda „Kilnojamas turtas“
	Fotografijos galerija <i>Vasaros 16-osios g. 11</i> Vilmos Samulionytės fotografijos
	Spektakliai
	VILNIUS
	Nacionalinis operos ir baletų teatras <i>25 d. 18.30 – R. Ščedrino „ANA KARENINA“. Dir. – A. Šulčys</i> 26 d. 18.30 – J. Strausso „VIENOS KRAUJAS“. Dir. – J. Geniušas
	Idejų aut. ir rež. – G. Latvėnaitė
	29 d. 18 val. – „KITAS KAMPAS“ (VšĮ „Šamonitorius“)
	30 d. 18.30 – A. Čechovo „TRYS SESERYS“. Rež. – R. Tuminas
	31 d. 18.30 – F. Dürrenmatto „DAMOS VIZITAS“. Rež. – E. Jaras
	II. 1 d. 18.30 – M. Ivaškevičiaus „MISTRAS“. Rež. – R. Tuminas
	II. 2 d. 18.30 – M. Gorkio „MOTINA (VASA ŽELEZNOVA)“. Rež. – K. Glušajevas
	II. 3 d. 12 val. – „MAMA KATINAS“. Rež. – E. Jaras
	Valstybinis jaunimo teatras
	25 d. 18 val. – V. Sigarevo „GUPELĖ“. Rež. – A. Lebeliūnas
	26 d. 12 val. – J. Erlicko „BILIETAS IŠ DANGAUS“. Rež. – D. Jokubauskaitė (Salė 99)
	26 d. 18 val. – „LEDI MAKBET“ (pagal W. Shakespeare'o pjesę „Makbetas“). Rež. – A. Latėnas
	27 d. 12 val. – H. Verburg „PINGVINAI IR KIAUŠINIS“. Rež. – R. Kudzmanaitė (Salė 99)
	27 d. 18 val. – E. Scarpettos „VARGŠAI. ARISTOKRATAI“. Rež. – P. E. Landi
	29 d. 18 val. – „UŽSISPYRĖLĖS TRAMDYMAS“ (pagal W. Shakespeare'ą). Rež. – C. Graužinės
	30 d. 18 val. – A. Čechovo „KATĖ ANT JKAITUSIO SKARDINIO STOGO“. Rež. – A. Jankevičius
	31 d. 18 val. – A. Anros „BESTIJA ŽYDROM AKIM“. Rež. – G. Makarevičius
	II. 1d. 18 val. – P. Vaičiūno „PATRIOTAI“. Rež. – J. Vaitkus
	2 d. 12 val. – V.V. Landsbergio „ARKLIO DOMININKO MEILĖ“. Rež. – A. Vidžiūnas (Salė 99)
	2 d. 18 val. – A. Čechovo „DÉDÉ VANIA“. Rež. – A. Latėnas
	Rusų dramos teatras
	25, 26 d. 18 val. – PREMJERA! A. Jablons-
	Dailė
	Ir Nerijus Erminas, ir Linas Jusionis dirba vizualiai „švariai“ ir intriguojančiai. Per nutylėjimus (Jusionis) ir deviacijas (Erminas) priverčia net ūžti žiūrovų fantaziją. Abiejų personalinės parodos veikia galerijoje „Vartai“ iki vasario 23 d. Galerija (Vilniaus g. 39, Vilnius) dirba antradienį–penktadienį 12–18 val.
	Teatras
	Lietuvos kultūros tyrimų institutas išleido tris naujas teatrines knygas, kurias jau galima rasti knygynuose: „Eimunto Nekrošiaus teatras: pokalbiai, recenzijos, straipsniai 1991–2010“ (sudarytoja Rasa Vasinauskaitė); „Rimo Tumino teatras: recenzijos, straipsniai“ (sudarytoja Šarūnė Trinkūnaitė); „Gintaro Varno teatras: pokalbiai, straipsniai, recenzijos“ (sudarytojas Helmutas Šabasevičius). Leidiniai bus pristatyti Vilniaus knygų mugėje.
	Kinas
	„Žiemos ekrano“ programoje – vieno didžiausių šiuolaikinio kino režisierų Erico Rohmero filmų retrospekyva. Rohmeras – unikalus menininkas. Jis ir vienas subtiliausių kino kritikų bei teoretikų, parengę prancūzų Naujosios bangos atėjimą, ir režisierius intelektualas, ir aktyvus tikrovės stebėtojas, palikęs neįtikėtinai nuoseklą kūrybą – Rohmero stilis nesikeitė pusę amžiaus. Jo pagrindas – ilgi, protinги, prisodrinti vos juntamos ironijos pokalbiai. Rohmero filmai – žmogiškų pastangų ir būdų suteikti gyvenimui prasmę kronika. Dauguma jų atskleidžia, kad geriausias būdas rasti prasmę yra meilė.
	Vilniaus mažasis teatras
	II. 2 d. 16 val. – „LAIŠKAI Į NIEKUI“ (R.M. Rilke's, M. Cvetajevos ir B. Pasternako laiškų motyviai). Rež. – J. Vaitkus, scenogr. ir kost. dail. – J. Arčikauskas
	27 d. 12 val. – S. Aksakovo „RAUDONOJI GÉLELÉ“. Rež. – J. Popovas
	27 d. 18 val. – F. Veberio „KVAILIŲ VAKARIENĖ“. Rež. – M. Poliščukas (Prancūzija)
	30 d. 18 val. – G. Sibleyras „VÉJAS TUOPŪ VIRŠŪNĖSE“. Rež. – A. Ščiukis
	31 d. 18 val. – A. Gribojedovo „VARGAS DÉL PROTO“. Rež. – J. Vaitkus
	Teatras „Lelė“
	27 d. 12 val. – „DAKTARAS DOLITLIS“ (pagal H. Loftingą). Rež. – R. Driežis
	31 d. 18.30 – PREMJERA! „METEO“. Rež. – A. Ivanova-Brašinskaja, dail. – J. Skuratova, komp. – Š. Datenis
	Mažoji salė
	25 d. 18 val. – „PASVYDO“ (pagal A. Strazdo cileraščius). Rež. ir dail. – A. Bagociūnaitė-Paukščienė
	26 d. 14 val. – N. Indriūnaitės „BALTO PASAKOS“ (pagal H.Ch. Anderseno pasakas). Rež. – N. Indriūnaitė
	27 d. 14 val. – N. Indriūnaitės „COLIUKĖ“ (H.Ch. Anderseno pasakos motyvais). Rež. ir dail. – R. Driežis
	Menų spaustuvė
	25 d. 12 val. Juodojoje salėje – „PASAULIO SUTVÉRIMAS“. Choreogr. – B. Banevičiūtė (šokio teatras „Dansema“)
	25 d. 19 val. Juodojoje salėje – „ARABIŠKA NAKTIS“. Rež. – C. Graužinės (teatras „cezario grupė“)
	26 d. 12 val. Juodojoje salėje – PREMJERA! „SUPERAGENTAS 000“. Rež. – A. Gluskinas (teatras „cezario grupė“)
	26 d. 19 val. Juodojoje salėje – „NUTOLĘ TOLIAI“ (pagal P. Širvė). Rež. – C. Graužinės (teatras „cezario grupė“)
	27 d. 12 val. Juodojoje salėje – „LAI LAI LAI“. Rež. – C. Graužinės (teatras „cezario grupė“)
	27 d. 12 val. Kišeninėje salėje – „VĖJŲ MOTĖ“. Spektaklio kūrėjai S. Degutytė, S. Dikciūtė, V. Narkevičius, L. Skukauskaitė, T. Juozapaitis („Stalo teatras“)
	29 d. 14 val. Kišeninėje salėje – „ZITAPELYTĖ“ (pagal V.V. Landsbergio pasaką) (aktorių ansamblis „Degam“)
	30 d. 19 val. Kišeninėje salėje – „BRANGIOJI MOKYTOJA“. Rež. – I. Stundžytė
	31 d. 19 val. Kišeninėje salėje – C. Graužinės „VISKAS ARBA NIEKO“. Rež. – C. Graužinės (teatras „cezario grupė“)
	Vilniaus kamerininis teatras
	Konstitucijos pr. 23
	26 d. 12 val. – „PLĒŠIKAS HOCENPLOCAS“ (pagal O. Preussler apysaką). Rež. – E. Jaras

26 d. 18.30 – „KAI ŽMONĖS Vайдино
DIEVA...!” (pagal F. Goodrich, A. Hacketto ir
V. Kesselman pjesę „Anos Frank dienoraštis”).
Rež. – A. Gian (JAV), M. Mačiulius

KAUNAS

Kauno dramos teatras

25 d. 18.30 *Didžiojoje scenoje* – „MODE-
RATORIAI!“ Rež. – A. Kurienuis
25 d. 19 val. *Mažojoje scenoje* – I. Hage-
rup „STIKLINĖ ARBATOS SU CITRINA“.
Rež. – D. Juronytė
26 d. 12 val. *Rūtos salėje* – L. Carrollio
„ALISA STEBUKLŲ ŠALYJE“. Adaptacijos
aut. ir rež. – E. Piotrowska
26 d. 18.30 *Didžiojoje scenoje* – „LAIMINGI“
(pagal F. von Schillerio „Klastą ir meilę“).
Rež. – A. Areima
27 d. 15 val. *Rūtos salėje* – S. Oksanen
„APSIVALYMAS“. Rež. – J. Jurašas
27 d. 18.30 *Didžiojoje scenoje* – PREMJERA!
„JERUZALĒ“ (pagal J. Butterworth).
Rež. – R. Atkočiūnas
29 d. 18 val. *Ilgajoje salėje* – A. Čechovo
„PALATA“. Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas
29 d. 18 val. *Rūtos salėje* – V.V. Landsber-
gio „ATÉJAU, PAMAČIAU, NEGALÉJAU“.
Rež. – V.V. Landsbergis (VšĮ „Laimingi
žmonės“)
30 d. 18 val. *Ilgajoje salėje* – A. Čechovo
„PALATA“. Insc. aut. ir rež. – R. Kazlas
30 d. 18.30 *Didžiojoje scenoje* – F. Dosto-
jevskio „BROLIAI KARAMAZOVAI“.
Rež. – S. Mieliauskaitė-Krivicienė (LMTA
S. Mieliauskaitės-Krivicienės kursas)
31 d. 19 val. *Rūtos salėje* – F. von Schille-
rio „PLĒŠKAI“ Rež. – A. Areima

Kauno muzikinis teatras

25 d. 18 val. – Ch. Gounod „FAUSTAS“.
Dir. – J. Geniušas
26 d. 18 val. – I. Kálmáno „GRAFAITÉ
MARICA“. Dir. – J. Janulevičius
27 d. 12 val. – „SNIEGO KARALIENĖ“.
Choreogr. – A. Jankauskas
27 d. 18 val. – J. Strausso „NAKTIS
VENECIOJE“. Dir. – J. Geniušas
30 d. 18 val. – B. Pavlovskio „SNIEGUOLĖ
IR SEPTYNI NYKŠTUKAI“ (E. Špokaitės
baletu mokykla)
31 d. 18 val. – PREMJERA! „ZYGYRYDO
VERNERIO KABARETAS“. Rež. – K. Jakštė,
dir. – J. Janulevičius

Kauno mažasis teatras

25 d. 19 val. – „KATYTÉ „P““ (pagal E. Ensler
pjesę „Vaginos monologai“).
Rež. – V. Balsys
26 d. 18 val. – M. Fratti „SESUO“.
Rež. – A. Žukauskas
27 d. 12 val. – A. Dilytės „SIDABRINIS
FÉJOS ŠAUKŠTELIS“. Rež. – A. Dilytė
30 d. 19 val. – A. Slapovskio „NUO RAU-
DONOS ŽIURKĖS IKI ŽALIOS ŽVAIGŽDĖS“.
Rež. – D. Rabašauskas

Kauno kamerinis teatras

25 d. 18 val. – M. Walczako „PIRMASIS
KARTAS“. Rež. – S. Rubinovas
26 d. 18 val. – K. Kostenkos „HITLERIS IR
HITLERIS“. Rež. – S. Rubinovas
27 d. 18 val. – A. Volodino „PENKI
VAKARAI“. Rež. – A. Pociūnas
31 d. 18 val. – E. Radzinskio „KOBA“.
Rež. – S. Rubinovas

Kauno lėlių teatras

26 d. 12 val. – „PRINCESÉS GIMTADIENIS“.
Rež. – A. Stankevičius
27 d. 12 val. – „ZUIKIO KAPRIZAI“.
Rež. – A. Stankevičius
27 d. 16 val. – „8 MYLINČIOS MOTERYS“.
Rež. – G. Urmonaitė (Tauragės asociacija
„Mažoji scena“)

KLAIPÉDA

Klaipėdos valstybinis dramos teatras

25, 26 d. 18 val. *Žvejų rūmuose* –
C. Churchill „TOP GIRLS (NEPRILYGSTAMO-

SIOS“. Rež. – G. Padegimas
27 d. 12 val. *Žvejų rūmuose* –
S. Maršako „KATĖS NAMAI“.
Rež. – D. Rabašauskas

30 d. 18 val. *Žvejų rūmuose* – I. Šeinius
„KUPRELIŠ“. Rež. – K. Maciauskas

Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras

27 d. 12 val. – F. Poulenco „DRAMBLIUOKO
BABARO ISTORIJA“

ŠIAULIAI

Šiaulių dramos teatras

25 d. 18 val. – A. Rappo „INERTIŠKOS
DUJOS“. Rež. – T. Jašinskas
26 d. 18 val. – J. Švarco „ŠEŠELIS“.
Rež. – N. Ogaj-Ramer
27 d. 12 val. – „BERNIUKAI ŠOKA BREIKA“
(pagal V. Račicko knygą). Rež. – A. Gluskinas
27 d. 18 val. – Y. Reza „SKERDYNIŲ
DIEVAS“. Rež. – A. Lebeliūnas

PANEVĖŽYS

Juozo Miltinio dramos teatras
25 d. 18 val. – W. Weinberger „SEX GURU“.
Rež. – S. Uždavinyas („Domino teatras“)
26 d. 17 val. – „KULKOS VIRŠ
BRODVÉJAUS“ (pagal P. Rozenfeldo-Olevo
pjesę). Rež. – D. Kazlauskas
27 d. 12 val. – M. Astrachan, A. Žukovskas
jos „PIFO NUOTYKIAI“. Rež. – V. Blédis
27 d. 17 val. – M. Zalytės „MARGARITA“.
Rež. – A. Keleris

Koncertai

Lietuvos nacionalinė filharmonija

25 d. 12, 18 val. *Klaipėdos koncertų
salėje* – Visai šeimai. Teatralizuotas koncer-
tas „Cipolino nuotykių“. Varinių pučiamujų
kvintetas „Vilniaus Brass“: L. Lapé (trimitas),
A. Baranauskas (trimitas), L. Dakinevičius
(valtornas), M. Dakinevičius (trombones),
S. Kirsena (tuba). Dalyvauja aktoriai
G. Glemžaitė ir G. Zapalskis. Programoje
K. Chačuriano baletu „Cipolinas“ muzikos
fragmentai (S. Kirsenos aranžuotė)
26 d. 19 val. *Vilniuje, Filharmonijos
Didžiojoje salėje*, – menų festivalis „Kalė-
diniai vakarai“. Tarptautinės programos
„Kultūrų dialogas“ dalis. Lietuvos nacionali-
nis simfoninis orkestras Solistas A. Korobeinikovas
(fortepijonas, Rusija). Dir. – J. Domarkas.
Programoje M. Musorgskio,
D. Šostakovičiaus, W.A. Mozarto, F. Liszto
kūriniai

27 d. 12 val. *Vilniuje, Filharmonijos
Didžiojoje salėje*, – „Kalėdiniai vakarai“.
V. Spivakovo fondo stipendininkai – jaunieji
virtuozai (Rusija): L. Kaganeris (akordeonas,
Omskas), D. Borodinas (smuikas, Maskva),
M. Molčanova (fortepijonas, Maskva).

Programoje J.S. Bacho, F. Chopino,
P. Čaikovskio, V. Barkausko ir kt. kūriniai

27 d. 16 val. *Taikomosios dailės muziejuje* –
J. Gaižauskų prisimenant. Trio „Keturstygis“:

N. Gateliénė (smuikas), A. Statkus (altais),
V. Gaižauskaitė-Veličkienė (violončelė).

Dalyvauja A. Bružaitė (kanklės). Programoje

J. Gaižausko, L. van Beethoveno kūriniai
II. 2 d. 19 val. *Vilniuje, Filharmonijos
Didžiojoje salėje*, – kompozitorius

R. Šedrino giminimo 80-osioms metinėms.
Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras.

Solistas Ph. Graffinas (smuikas, Prancūzija).
Dir. – R. Šervenikas. Programoje R. Šedrino,
S. Prokofjevo kūriniai

VILNIUS

Kongresų rūmai

II. 1 d. 19 val. – Lietuvos valstybinis simfo-
ninis orkestras. Solista L. Gubaidulina
(sopranas), E. Montvydas (tenoras).
Dir. – G. Rinkevičius. Programoje G. Rossini,
W.A. Mozarto, F. Poulenco, G. Charpentier,
J. Massenet, R. Strauss, A. Ponchielli,
G. Puccini, G. Verdi kūriniai

Lietuvos muzikų rėmimo fondas

30 d. 17 val. *S. Vainiūno namuose* –
Trečiadienio vakaro koncertas. Kompozito-
rius J. Pakalnio jubilejinis metus užbai-
giant. Dalyvauja LMFTA profesorė B. Vainiū-
naitė (fortepijonas), A. Pleškūnas (altais),
A. Vagero (tenoras), A.E. Dusevičiūtė (fleita),
Vilniaus B. Dvariono dešimtmėtės muzikos
mokyklos mokinės E. Radavičiūtė, G. Šab-
linskaitė (vokalas) ir fleity ansamblis. Kon-
certmeisterės B. Šernaitė, K. Tuinylėnė ir
M. Jorgelevič. Bus eksponuojamas dailininkės
J.M. Mačiokaitės-Pleškūnienės sukurtas
J. Pakalnio portretas

Šv. Jonų bažnyčia

26 d. 18 val. – ciklo „Septyni vargonų
muzikos šimtmečiai“ koncertas. Vargonininkas
V. Pinkevičius. Programoje J. Kuhnau
kūriniai

Šv. Kotrynos bažnyčia

31 d. 19 val. – koncertas „Da pacem
Domine“. Vokalinis ansamblis „Balsai“ (meno
vad. ir dir. – E. Kaveckas), Vilniaus miesto
savivaldybės choras „Jauna muzika“ (meno
vad. ir dir. – V. Augustinas), Šv. Kristoforo
kamerinių orkestras (meno vad. ir dir. –
D. Katkus), solistė K. Gailite (sopranas). Dir. –
E. Kaveckas. Programoje Ė. Ešenvaldo,
A. Pärto, V. Augustino, U. Sisasko,
I. Ramišo kūriniai

Vilniaus rotušė

28 d. 19 val. – tenoro R. Karpis ir pianisto
D. Mažinto kompaktinės plokštėlės „Yiddish
songs / A Letter from the Past“ pristatymas

Vakarai

VILNIUS

Rašytojų klubas

25 d. 17.30 – ICPA tarptautinės programos
pianistų ir LMFTA kamerinės katedros studen-
tu koncertas
28 d. 17.30 – poetinių vakarų spektaklis
„Kas šią vėją pavadino likimui?..“
Pagal lietuvių poetų S. Gedos, G. Grajauskos,
D. Čepauskaitės, A.A. Jonyno, D. Kajoko,
A. Marčeno, J. Meko, R. Stankevičiaus ir kitų
eiles. Vaidina aktoriai G. Storpirštis ir
L. Kondrotaite

31 d. 17.30 – V. Bražiūno eilėraščių rinkinio
„fontes amoris“ sutiktuvės su V. Baku,
E. Baltutyte, B. Mar, R. Skučaitė, U. Šimuly-
naite, P. Vyšniauskui. V. Bražiūno fotoportre-
tų parodos „pa(s)i(m)ymai“ atidarymas

Bažnytinio paveldo muziejus

31 d. 12 val., II. 1 d. 17 val. – ekskursija po
K. Jaroševaitės parodą „Sąžinės saskaita“.
Ekskursija veda menotyrininkė S. Maslaus-
kaitė

Mokytojų namai

25 d. 17 val. *Didžiojoje salėje* – Vilniaus
mokytojų namų senjorų klubo „Svetoč“
koncertas, skirtas V. Vysockio gimimo
75-osioms metinėms

25 d. 18 val. *Svetainėje* – muzikos klubo
„Vienišas vilkas“ koncertas, skirtas
V. Juroniui atminti. Dalyvauja Š. Mačiulis ir
„Vilkai“, A. Belkinas ir G. Deicke, grupės
„Dinozaurai“, „Bliuzoholikai“ ir kt.

27 d. 15, 16 val. – renginiai, skirti baltaru-
sių liaudies poeto J. Kupalo pjesės „Paulin-
ka“ pastatymo 100-mečiui paminėti. Baltaru-
sių folkloro ansamblis „Kupalinka“ koncertas

28 d. 18 val. 215 aud. – A. Žarskaus
paskaita „Gimdymo slėpiniai: tėvai ir vaikai“
31 d. 13.30 val. *Svetainėje* – mokytojų
senjorų klubo „Versmė“ popietė. Dalyvauja
aktoriė G. Urbanaitė, Vilniaus m. moterų
klubo „Prie ugnėlių“ vokalinis ansamblis
(vad. – K. Beliavskaja, koncertmeist. –
M. Radvilaitė), Vilniaus mokytojų namų
vokalinis ansamblis „Prisiminimai“

31 d. 17 val. *Svetainėje* – Lietuvos moky-
tojų literatų „Spindulio“ draugijos vakaras
„Prie Motinos gimtiosios šnekto“

Bibliografinės žinios

MENAS

Aleksandros Kašubos darbai : Aleksandra Kašuba – aplinkos menininkė / [iš anglų kalbos vertė
Irena Jomantienė]. – Vilnius : Savas takas ir Ko : Lietuvos dailės muziejus, [2012] [Vilnius :
Standartų sp.]. – 141, [2] p. : iliustr. – Tiražas 1000 egz. – ISBN 978-609-8058-07-9

Eimunto Nekrošiaus teatras : pokalbiai, recenzijos, straipsniai, 1991-2010 / Lietuvos
kultūros tyrimų institutas ; [sudarytoja Rasa Vasinauskaitė]. – Vilnius : Lietuvos kultūros
tyrimų institutas, [2012] [Vilnius : Sapnų sala]. – 319, [1] p. – (Lietuvos teatras : režisūros
bruozai, scenografijos tendencijos, aktorių kūrybos apžvalga). – Santr. angl. – Tiražas [300]
egz. – ISBN 978-9955-868-47-7

Rimo Tumino teatras : recenzijos, straipsniai, 1990-2010 / Lietuvos kultūros tyrimų
institutas ; [sudarytoja Šarūnė Trinkūnaitė]. – Vilnius : Lietuvos kultūros tyrimų institutas,
[2012] [Vilnius : Sapnų sala]. – 247, [1] p. – (Lietuvos teatras : režisūros bruozai,
scenografijos tendencijos, aktorių kūrybos apžvalga). – Santr. angl. – Tiražas [300] egz. –
ISBN 978-9955-868-48-4

Gintaro Varno teatras : pokalbiai, straipsniai, recenzijos, 1989-2009 / Lietuvos kultūros
tyrimų institutas ; [sudarytojas Helmutas Šabasevičius]. – Vilnius : Lietuvos kultūros tyrimų
institutas, [2012] [Vilnius : Sapnų sala]. – 327, [1] p. – (Lietuvos teatras : režisūros bruozai,
scenografijos tendencijos, aktorių kūrybos apžvalga). – Santr. angl. – Tiražas [300] egz. –
ISBN 978-9955-868-49-1

<h3

„Ištrūkės Džango“

Savaitės filmai

Džekas Ryčeris ***

Įtariamasis nužudęs penkis žmones prašo tik vieno – surasti Džeką Ryčerį... Filmas sukurtas pagal britų rašytojo Lee Childo romanų sagos apie karinės žandarmerijos tyrėjų ir klajoklį Džeką Ryčerį devintąja knygą. Knygoje aprašytą beveik dviejų metrų ūgio Ryčerį filme vaidina ne toks aukštasis ir jau penkiadesimtmetis Tomas Cruise'as, bet to pakanka, kad jo herojus būtų nenugalimas. Christopherio McQuarrie filme taip pat vaidina Rosamund Pike, Robertas Duvallas ir kino režisierius Werneris Herzogas (JAV, 2011). (Vilnius)

Ištrūkės Džango ***

Ekscentriškas „galvų medžiotojas“ Šulcas (Christoph Waltz) gaudo pačius pavojingiausius laukinių Vakarų nusikalčius. Darbelis ne iš lengvųjų, todėl be gero pagalbininko neapsieisi. Bet kaip rasti tokį, kuris būtų ir patikimas, ir nelabai brangus? Juodaodis vergas bėglys Džango (Jamie Foxx) – puikus kandidatas. Juolab kad jis turi ir savo motyvą – nori išgelbėti vergijoje likusią žmoną Brunhildą (Kerry Washington) ir atkeršti sadistui plantatoriui (Leonardo DiCaprio). Naujas Quentinino Tarantino filmas – fantazija spagečių vesternų ir 5-ojo dešimtmecio Holivudo filmų apie JAV Pictus tema. Kraujas liejasi gausiai, kitų tarantinišku triukų taip pat nepristigis (JAV, 2012). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai)

Meilė kaip nuodai ***

...Ši vasara keturiolikmetei Anai pilna mažų ir didelių atradimų. Grįžusi vasaros atostogu į katalikiškos internatinės mokyklas ji sužino, kad tėvas paliko šeimą. Mama ieško nusiraminimo jaunystės draugo kunigo draugijoje. Ana rūpinasi seneliu ir ruošiasi sutvirtinimo sakramentui. Tačiau bendraamžis Pjeras pažadina paauglys seksualumą. Nauji potyriai su Peru, daugybė neatsakyti klausimų privercia Aną suabejoti tikėjimu, savimi, šeima. Režisierė Katell Quillévérė už ši debiutinį filmą pelnė Jeano Vigo prizą. Vaidina Clara Augarde, Lio, Michel Galabru, Stefano Cassetti, Thierry Neuvic, François Bernard (Prancūzija, 2010). (Vilnius)

Provokuojantys užrašai ****

Šešiolikmetis vaikinas mėgsta lankytis savo bendramokslio namuose. Jis stebi draugo šeimos gyvenimą, o vėliau ji aprašo savo rašiniuose. Prancūzų kalbos mokytojas supranta, kad vaikinas iš paskutinio suolo talentingas. Bet svetimo gyvenimo stebėjimas išprovokuoja nekontroliuojamus įvykius. Filmą sukūrės režisierius François Ozonas tvirtina, kad išpanų dramaturgo Juano Mayorgos pjesė, tapusi filmo pagrindu, leido jam prabili apie savo darbą, apie kiną, apie tai, iš kur ateina įkvėpimas, kas yra kūrėjas ir kas yra žiūrovės. Vaidina Fabrice'as Luchini, Ernstas Umhaueris, Kristin Scott Thomas, Emmanuelle Seigner, Yolande Moreau, Jeanas-François Balmeras (Prancūzija, 2012). (Vilnius, Šiauliai)

Skrydis ***

Naujame Roberto Zemeckio filme Denzelas Washingtonas vaidina patyrusį pilotą Vipą Vaitekerį, kuris išvengė avarijos ir sėkmingesniu nutupdė lėktuvą. Vipas išgelbėjo šimtus gyvybių ir visi jি vadina didvyriu. Tačiau kuo daugiau aiškėja katastrofos detalių, tuo daugiau kyla klausimų, kas iš tikrujų įvyko lėktuve. Taip pat vaidina Don Cheadle, Kelly Reilly (JAV, 2012). (Vilnius, Kaunas)

Vargdieniai ***

Victoro Hugo romano pagrindu sukurto miuziklo ekranizacija. Veiksmas nukelia į XIX amžių, o socialinės netekybos prislegta prancūzų liaudies likimą įkūnija katorgininkas Žanas Valžanas (Hugh Jackman). Sugėbėjės grįžti į doros kelią ir praturtėjės, Valžanas padeda visiems vargdieniams. Tačiau ji persekoja Paryžiaus policijos inspektorius Žaveras (Russell Crowe). Valžanas jaučiasi atsakingas už Fantinos (Anne Hathaway) mirti, todėl prisiekia globoti jos dukterį Kozetę (Amanda Seyfried). Filmą kūrės Tomas Hooperis neslepia miuziklo sąlygiškumo, greičiau atvirkščiai (D. Britanija, JAV, 2012). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai)

***** – šedevras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorė – Monika Krikštopaitytė

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras – Milda Brukštutė

Publicistiką – Laima Kreivytė | Stilius – Rita Markulienė

Dizainas – Jokūbas Jacovskis | Maketas – Vanda Čemerkaite

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

- 25–31 d. – Ištrūkės Džango (JAV) – 11, 14.30, 18.10
Dubleris (Rusija) – 12.15, 14.35, 16.30, 18.45, 21 val.
Skrydis (JAV) – 11.40, 14.50, 18.20, 21.30
29 d. – Ana Karenina (D. Britanija) – 18.30
31 d. – Taikinys #1 (JAV) – 18 val.
25, 28–31 d. – Gangsterių medžiotojai (JAV) – 11.40, 14.10, 19, 21.50; 26, 27 d. – 11.40, 14.20, 16.45; 29 d. – 11, 13.40, 15.30
25–30 d. – Ralfas Griovėjas (3D, JAV) – 11, 13.40, 15.30, 18 val.; 31 d. – 11, 13.40, 15.30
25–28, 30, 31 d. – Ralfas Griovėjas (JAV) – 12, 14.20, 16.45; 29 d. – 11, 13.40, 15.30
25–31 d. – Tylis naktis (rež. M. Martinsonas) – 16.10, 19, 22 val.
25, 28–30 d. – Pi gyvenimas (JAV) – 12.20, 15.15, 18.20; 26, 27 d. – 12.20, 15.15, 18.20; 31 d. – 15.15
25–31 d. – Pi gyvenimas (3D, JAV) – 20.40
25, 28–30 d. – Vargdieniai (D. Britanija, JAV) – 17, 20.30; 26, 27 d. – 13.15, 17, 20.30; 31 d. – 17 val.
25–28, 30, 31 d. – Provokuojantys užrašai (Prancūzija) – 19.15
25–31 d. – Džekas Ryčeris (JAV) – 21.45
Zambezija (3D, PAR) – 11.20
„Saulės cirkas“: visatos pakrašty (3D, JAV) – 13.15
Sékmės džentelmenai (Rusija) – 21.10
Su naujaisiais, mamos! (Rusija) – 16.45
Paskutinė tvirtovė (JAV) – 14, 18.30
Kietiškniai (JAV) – 16.20, 21 val.
25, 28–31 d. – Hobitas. Nelaukta kelionė (2D, JAV) – 12.20; 26, 27 d. – 11.20, 17.20
25–31 d. – Optimisto istorija (JAV) – 14.45
Debesų žemėlapis (Vokietija, JAV, Singapūras, Honkongas) – 20.45
26, 27 d. – Legendos susivienija (2D, JAV) – 12 val.

Forum Cinemas Akropolis
25–31 d. – Ištrūkės Džango (JAV) – 12, 13.45, 17.15, 21 val.
Dubleris (Rusija) – 14.30, 16.30, 18.30, 20.30
Skrydis (JAV) – 11.45, 14.45, 17.45, 20.45
31 d. – Taikinys #1 (JAV) – 20 val.
25–31 d. – Gangsterių medžiotojai (JAV) – 19.15, 21.40
Vargdieniai (D. Britanija, JAV) – 13, 18.45
Sékmės džentelmenai (Rusija) – 17.30
Hobitas. Nelaukta kelionė (JAV) – 11 val.
Legendos susivienija (JAV) – 10.30
Su naujaisiais, mamos! (Rusija) – 12.30
Zambezija (PAR) – 11.15

„Skalvijos“ kino centras
Prancūzų kino festivalis „Žiemos ekrana 2013“
25 d. – Sudie, Berta (Prancūzija) – 17 val.
25 d. – Likės pasaulis (Prancūzija) – 19 val.
(filmą pristatys režisierius)
26 d. – Vilko turtai (Prancūzija) – 19 val.
(filmą pristatys režisierius), 30 d. – 19 val.
- 26 d. – Naktis nr. 1 (Kanada) – 21 val.
27 d. – Šuoliais (Prancūzija) – 19.10
28 d. – Omblina (Prancūzija) – 19 val.
(filmą pristatys režisierius)
29 d. – Tavo vaikas (Prancūzija) – 19.10
Erico Rohmero filmų retrospektyva
25 d. – Pilnates naktys (Prancūzija) – 21 val.
26 d. – Klerės kelis (Prancūzija) – 17 val.
27 d. – Vasaros pasaka (Prancūzija) – 17 val.
27 d. – Mano naktis su Mod (Prancūzija) – 21 val.
28 d. – Polina paplūdimyje (Prancūzija) – 15.30 (seansas senjoram)
28 d. – Naudingos vedybos (Prancūzija) – 21 val.
29 d. – Žaliasis spindulys (Prancūzija) – 19 val.
29 d. – Žiemos pasaka (Prancūzija) – 20.30
30 d. – Pavasario pasaka (Prancūzija) – 20.50
31 d. – Rudens pasaka (Prancūzija) – 17 val.
26 d. – Meilė kaip nuodai (Prancūzija) – 15 val.; 27 d. – 15 val.; 29 d. – 17.10;
30 d. – 17.10; 31 d. – 21.40
26 d. – Ciklas „Karlseno kinas“. Kuosvarnis (Olandija) – 13 val.; 27 d. – 13 val.

Pasaka
„Žiemos ekrana 2013“
25 d. – Žiemos pasaka – 18 val.
25 d. – Šuoliais – 20.30
26 d. – Tavo vaikas – 19.30; 31 d. – 20.30
26 d. – Polina paplūdimyje – 18 val.
26 d. – Rudens pasaka – 20 val.
27 d. – Omblina – 19.30
27 d. – Naudingos vedybos – 18 val.
27 d. – Žaliasis spindulys – 20 val.
28 d. – Likės pasaulis – 20.30
28 d. – Klerės kelis – 18 val.
28 d. – Pavasario pasaka – 20 val.
29 d. – Vilko turtai – 20.30
28 d. – Mano naktis su Mod – 18 val.
30 d. – Sudie, Berta – 20.30
30 d. – Vasaros pasaka – 18.30
31 d. – Pilnates naktys – 18 val.
31 d. – Naktis nr. 1 – 20 val.
25 d. – Magiškas Paryžius 3 (Prancūzija) – 17, 21.15; 26 d. – 17, 21 val.; 28, 29 d. – 19 val.
25 d. – Aurora (rež. K. Buožytė) – 19 val.; 26 d. – 22.15; 27 d. – 16.15; 31 d. – 16 val.
25 d. – Optimisto istorija (JAV) – 22.15;
26 d. – 22 val.; 30 d. – 21 val.; 31 d. – 18.15
26 d. – Monstrų viešbutis (JAV) – 16 val.;
27 d. – 15 val.
26 d. – Kuosvarnis (Olandija) – 15 val.;
27 d. – 16 val.; 31 d. – 15.30
26 d. – Paslėptas veidas (Ispanija, Kolumbija) – 19 val.; 27 d. – 20.15; 28, 31 d. – 21 val.; 28 d. – 21.30
27 d. – Savaigalis su Pasaka – 14 val.
28 d. – Debesų žemėlapis (Vokietija, JAV, Singapūras, Honkongas) – 21.15; 31 d. – 15 val.
30 d. – Limbas (Šiaurės šalių kinas) – 18.30

KLAIPĖDA
Forum Cinemas
25–31 d. – Ištrūkės Džango (JAV) – 11, 14.30, 17.45, 21 val.
Dubleris (Rusija) – 16, 20.30, 21.50
Skrydis (JAV) – 14.15, 17.15, 20.15
25, 28–31 d. – Ralfas Griovėjas (JAV) – 13.30, 18 val.; 26, 27 d. – 11, 13.30, 18 val.
25–31 d. – Ralfas Griovėjas (3D, JAV) – 10.15, 12.45, 15.45; Tylis naktis (rež. M. Martinsonas) – 17.30, 19.45
25–30 d. – Pi gyvenimas (3D, JAV) – 12.30, 18.30; 31 d. – 12.30
25–31 d. – Kietiškniai (JAV) – 10.45, 18.45; Paskutinė tvirtovė (JAV) – 13, 21.15
Vargdieniai (D. Britanija, JAV) – 15.30; Hobitas. Nelaukta kelionė (JAV) – 10.45; Zambezija (3D, PAR) – 21.30; „Saulės cirkas“: visatos pakrašty (3D, JAV) – 15.15

ŠIAULIAI
Forum Cinemas
25–31 d. – Ištrūkės Džango (JAV) – 11, 14.15, 17.45, 21.15; Dubleris (Rusija) – 21 val.
25, 28–31 d. – Kietiškniai (JAV) – 13.45, 16, 18.15, 20.45; 26, 27 d. – 11.15, 13.45, 16, 18.15, 20.45
25, 28–31 d. – Paskutinė tvirtovė (JAV) – 14, 19.15, 21.45; 26, 27 d. – 11.30, 14, 19.15, 21.45
25, 28–31 d. – Ralfas Griovėjas (JAV) – 12.45, 15.30; 26, 27 d. – 10.15, 12.45, 15.30
25–31 d. – Tylis naktis (rež. M. Martinsonas) – 16.15, 18.45; 31 d. – 16.15
25–31 d. – Vargdieniai (D. Britanija, JAV) – 18 val.; Pi gyvenimas (JAV) – 21.30
Provokuojantys užrašai (Prancūzija) – 16.45
Zambezija (3D, PAR) – 10.45

© „7 meno dienos“ Kultūros savaitraštis. Išeina penktadieniais.

Leidžiamas nuo 1992 m. sausio 10 d. Leidėjas VšĮ „7 meno dienos“,

Maironio g. 6, 01124 Vilnius. Tel: 2613039, 2611926.

Eli. paštas 7md@takas.lt. ISSN 1392-6462. 3 sp. I. Tiražas 900 egz.

Spausdino UAB „Ukmergės spaustuvė“, Vasario 16-osios g. 31, Ukmergė

Remia LR Kultūros rėmimo fondas,

Spaudos, radio ir televizijos rėmimo fondas

